

199 innovasjoner:

**Ei kartlegging av mannsnavn avleda av kvinnenavn
på 1800-tallet.**

NOR-3930

Brynjuly Grønvik

*Mastergradsoppgave i nordisk – integrert 10 sp PPU
Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning
Universitetet i Tromsø
Høsten 2012*

Oversikt over diagrammer, kart og tabeller.....	v
1 Innledning.....	1
1.1 Disposisjon.....	2
1.2 Tidligere forskning.....	3
2 Teori.....	5
2.1 Kreativitet i navnelaging og innovasjoner.....	5
2.2 Popularitetsutviklinga til navn med suffikset –ine	6
3 Metode og framgangsmåte.....	8
3.1 Folketellingene og kildekritikk.....	8
3.2 Innovatører og sorteringa av dem.....	9
3.2.1 Latiniserte navn og navn avleda fra kvinnenavn.....	10
3.2.2 Kriterier for avledning.....	11
3.2.3 Kriterier ved navnelikhet.....	12
3.3 Relativisering og folketall.....	13
3.4 Geografi.....	14
3.4.1 By og land.....	14
3.4.2 Kyst og innland.....	15
3.5 Posisjon.....	15
3.6 Sosial status.....	16
3.7 Oppsummering av metode og framgangsmåte.....	17
4 Bruken gjennom 1800-tallet.....	18
4.1 Forholdet til kvinnenavn på –ine.....	19
5 Geografi.....	21
5.1 Fylker og områder.....	21
5.1.1 Nordnorge.....	22
5.1.2 Trøndelag.....	24
5.1.3 Vestlandet.....	25
5.1.4 Rogaland og Agder.....	26
5.1.5 Østlandet.....	27
5.1.5.1 Hedmark.....	28
5.2 By og land.....	29
6 Posisjon.....	31
6.1 Posisjon i områder med høg forekomst.....	32
7 Sosial fordeling.....	33
7.1 Sosial fordeling i områder med høg forekomst.....	34
7.2 Sosial fordeling i området Stord-Kragerø.....	34

8 Refleksjoner rundt årsakssammenhenger.....	36
8.1 Nordnorge – fra Saltfjellet til Lyngen.....	36
8.2 Hedmark – Østerdalen og Trysil.....	37
8.3 Nord-Trøndelag – Indre Trondheimsfjord.....	38
8.4 Den sørlige kyststripa – Stord-Kragerø.....	39
8.4.1 Stord-Kragerø og «hollandartida».....	40
8.5 «Hollandartida» og andre deler av landet.....	44
9 Didaktisk perspektiv.....	45
9.1 Personnavn og læreplanen i norsk.....	45
9.1.1 Formål for faget.....	46
9.1.2 Hovedområder og kompetansemål i læreplanen.....	46
9.1.2.1 Kompetansemålene til <i>språk og kultur</i>	47
9.2 Tverrfaglighet.....	48
10 Avslutning.....	49
10.1 Sammendrag.....	49
10.2 Videre forskning.....	51
Litteratur og kilder.....	53
Vedlegg.....	58

Oversikt over diagrammer, kart og tabeller

Diagrammer

Diagram 1: Personer med mannsnavn avleda av kvinnenavn, sortert etter fødselsår.....	18
Diagram 2: Utvikling av innovasjoner på –in(i)us på landsbasis, sammenligna med innovasjoner på –ine i Nordnorge.....	19
Diagram 3: Forekomster i enkeltfylker. Absolutte tall.....	21
Diagram 4: Forekomster i enkeltfylker. Relative tall.....	22
Diagram 5: Fordelinga av forekomster etter kyst og innland i det sørlige Hordaland, i Rogaland og i Agder.....	27
Diagram 6: Fordelinga av forekomster mellom bykommuner og landkommuner, absolutte tall.....	29
Diagram 7: Prosentvis fordeling av navnebærerne med avledningsnavn som første fornavn og som andre eller seinere fornavn.....	31
Diagram 8: Prosentvis fordeling av navnene etter sosial status i heile landet.....	33
Diagram 9: Prosentvis fordeling av navnene etter sosial status i området Stord-Kragerø, sammenligna med resten av landet.....	35

Kart

Kart 1: Forekomster i Troms og Nordland, nord for Saltfjellet.....	23
Kart 2: Forekomster i Nord-Trøndelag, alle rundt Trondheimsfjorden.....	24
Kart 3: Forekomster i det sørlige Hordaland, i Rogaland, Agder og Telemark.....	26
Kart 4: Forekomster i Hedmark.....	28

Tabeller

Tabell 1: Navnegrunnlag etter kriterium.....	12
Tabell 2: Prosentvis fordeling av navnebærerne med avledningsnavn som Første eller eneste fornavn og som andre eller seinere fornavn. Områder med store forekomster.....	32

Takk til
Gulbrand Alhaug
og
Jorid Hjulstad Junttila

1 Innledning

Noen fornavn framstår som kuriositeter. I utgangspunktet sees de kanskje på som uvanlige, rare og lattervekkende. Det er i alle fall mitt høgst subjektive inntrykk at navnene denne avhandlinga omhandler, for de fleste faller inn under denne beskrivelsen. Å le av noens navn er kanskje noe av det mest fornærmende en kan finne på å gjøre, ens navn er noe av det mest personlige en har. Derfor er det kanskje greit at navnene i denne avhandlinga stort sett døde ut i løpet av 1800- og 1900-tallet. Hadde de ikke gjort det, hadde de jo ikke vært like kuriøse heller. I så fall ville de nok ikke ha fanga oppmerksomheta mi, og kuriositeter har jo det til felles at en ikke vet så mye om dem. Formålet til denne avhandlinga er derfor å få kartlagt en liten kvit flekk på navnegranskingskartet; mannsnavn avleda av kvinnenavn.

Den vanligste avledninga over kjønnsgrensa, altså ei moving, er fra mannsnavn til kvinnenavn. Slike personnavn kjenner vi alle fleng, *Martine*, *Petra* og *Henriette* er noen. Det er fort gjort å konkludere med at menns dominerende stilling i samfunnet har gjort det mer aktuelt å lage kvinnenavn av mannsnavn enn omvendt. Likevel finnes de altså, mannsnavnene som er et resultat av avledning av kvinnenavn, et eksempel som brukes flere ganger i denne avhandlinga er *Helenius*. En litt annen måte er ved omvendt moving (se punkt 2.2), her kan en ta mannsnavnet *Josef* som har blitt movert til kvinnenavnet *Josefine* for så å bli movert til mannsnavnet *Josefinus*. En kan tenke seg flere måter å avlede et mannsnavn fra et kvinnenavn, gjerne ved å legge til en typisk mannlig endelse. Ser en til eksemplet over, kunne en tenke seg formen **Josefindor* som en mulighet. For å gjøre materiale noenlunde handterbart, har jeg imidlertid begrensa meg til avledninger gjort med latiniseringsendinga -in(i)us. Det er nemlig fra mannsnavnene på -in(i)us jeg henta inspirasjonen til denne avhandlinga. Disse avledningsnavnene er de eneste som i noen grad er omtalt noen grad i navnelitteraturen til nå (se punkt 1.2). I tillegg til dette, har jeg avgrensa avhandlinga til bare å ta for seg innovatørene. Det betyr i klartekst kun den første forekomsten registrert i folketellinga i 1865 eller i 1900.

Sia våren 2012 har jeg jobba med materialet bak denne avhandlinga. Det som i utgangspunktet så ut til å være et svært snevert emne og i tillegg vanskelig å forklare, har est ut med ulike mulige forklaringer. Forklaringer som utover det personnavnfaglige, også går over i å benytte både modeller med sosiologisk bakgrunn og historiske kilder. Kartlegginga av fenomenet i seg sjøl, har likevel vært det mest arbeidskrevende. Begge deler får plass i denne avhandlinga.

Avhandlinga skal ha et didaktisk tilsnitt. Dette kommer i en egen del (kapittel 9) der jeg reflekterer rundt hvordan gransking av personnavn kan brukes i norskfaget. Dette knytter jeg opp mot læreplanen i norsk og den samme læreplanens kompetansemål for den videregående skolen. Gjennom dette vil jeg forsøke å se de ganske omfattende mulighetene som ligger i bruk av navneforskning i norskfaget. I tillegg vil jeg se på mulighetene for tverrfaglig arbeid med navn, spesielt i fagene norsk, historie og i samfunnsfagene. I tillegg vil det være grunnlag for å inkludere realfag.

1.1 Disposisjon

Jeg vil begynne med å inkludere det lille som finnes av tidligere forskning, relevant for undersøkelsene i denne avhandlinga (punkt 1.2). Videre vil jeg i kapittel 2 ta med navneteori, relevant for analysen av funnene mine. Kapittel 3 omhandler metode og framgangsmåte. Dette kapitlet er relativt omfattende, ettersom det inneholder kriterier og avgrensninger jeg sjøl har gjort og bakgrunnen for disse. I tillegg til dette kommer annen metodikk og det er her jeg legger fram materialet bak avhandlinga.

I kapitlene 4, 5, 6 og 7 tar jeg for meg sjølve undersøkelsene i avhandlinga. I kapittel 4 redegjør jeg for populariteten gjennom 1800-tallet, ved å se på innovatørenes fødselsår. I kapittel 5 ser jeg på trekk i den geografiske utbredelsen av navnetypen. For potensielt å kunne si noe om statusen til navnetypen, ser jeg i kapittel 6 på hvilken posisjon avledningsnavnet på –in(i)us har i navnekomplekset til navnebæreren.¹ I kapittel 7 tar jeg for meg hvordan navnebærerne plasserer seg i sosiale sjikt.

¹ Altså om navnet er a) første eller eneste fornavn, eller b) andre eller seinere fornavn.

Fordi det kan være ulike årsakssammenhenger bak bruken av navnene, vil jeg i kapittel 8 reflektere en del rundt hva som kan ligge bak utbredelsen i de ulike områdene med høg forekomst av navnetypen. Her vil jeg også trekke inn en del kilder som er relevante for å vurdere forekomstene.

Det har ikke vært naturlig å inkludere didaktikken direkte i arbeidet med avhandlinga. Derfor presenterer jeg det didaktiske perspektivet, om hvordan arbeid med personnavn kan inkluderes i norskfaget i skolen og som tverrfaglig emne i kapittel 9.

I kapittel 10 vil det være et sammendrag og dessuten noen punkter om eventuell videre forskning.

1.2 Tidligere forskning

Det har vært forsvinnende lite forskning på dette feltet, det lille jeg har funnet vil jeg gjøre rede for i denne delen.

Ivar Aasen påpeker på midten av 1800-tallet bruken av «fremmede eller uægte Navne» (Aasen 2006: 27), og mener at de eneste brukbare ikke-norske navnene, er navn fra det nye testamentet som er en «Sam-Eie for alle kristne Folkeslag» (Aasen 2006: 26). Når det gjelder navn med –ine-ending og generelt nye endinger til gamle norske navn, tar han enda hardere i og kaller dette «Fuskerie» og «vanskabet». Videre sier han om mannsnavn i *Norsk Navnebog*, «Mandsnavne, som [...] ere dannede efter fremmede Mønstre, fornemmelig med de romerske Former: ius, inus, inius og anus» (Aasen 1997: 85). Tiraden mot det Aasen tydeligvis ser på som et utyske, slutter ikke der. Han mener at å legge til latinske og franske endinger er «[...]som at sætte Fløiels Bøder paa Vadmaals Klæder; det er en Stas, som kommer paa urette Sted og derfor kan siges at være bortkastet.» (Aasen 2006: 27). Aasen påpeker altså ikke mannsnavn avleda av kvinnenavn, men det han kommer med er likevel interessant, fordi han omtaler beslekta emner som –ine-endinger og latiniseringsuffixer. Et likhetstrekk med Aasens «Fløiels Bøder» er Eilert Sundts omtale i *Sprogets Bygdeskikke*, av et han kaller «Nyhedssyge». Han ser en sammenheng mellom nye navn (Nyhedssygen) og at tradisjonelle norske navn dør ut (Sundt, udatert).

Utenom de gamle storhetene Sundt og Aasen, er temaet behandla fint lite. Gulbrand Alhaug nevner «komponisten *Catharinus Elling* (f. 1858) og vår fyrste litteraturprofessor *Cathrinus Dorotheus Olivius Bang* (f. 1822)» (Alhaug 2008: 11). Nevnte *Cathrinus* er også en av innovasjonene denne avhandlinga baserer seg på. I tillegg peker Alhaug på *Randinius* og *Analius* (Alhaug 1985A: 83).

2. Teori

I dette kapitlet vil jeg ta opp noen funn som er relevante for oppgaven min. Først i form av navnelaging og innovasjoner (punkt 2.1). Der ser en trekk nasjonalt og internasjonalt som kan spille en rolle i forhold til mannsnavn på –in(i)us avleda av kvinnenavn.

På grunn av en mulig sammenheng mellom trenden med kvinnenavn på –ine og mannsnavn på –in(i)us, er det også med en del om popularitetsutviklinga til kvinnenavn med suffikset –ine (punkt 2.2).

2.1 Kreativitet i navnelaging og innovasjoner

Fordi jeg i denne avhandlings ser på innovasjoner, altså nylaging av navn, er det naturlig å se på hvilke mønstre for kreativitet i navnelaginga en kjenner til. Dersom det finnes sammenfallende mønstre eller motsetninger i slike, kan det være med på å sette en i stand til å gjøre vurderinger av funnene i denne avhandlings.

Nordnorge peker seg ut med mange navn som bare er brukt i regionen. I tillegg peker Nordnorge seg ut med navn som er brukt i mye større utstrekning enn i resten av landet (Alhaug 1985B). Når enkeltnavn i Norge bare er registrerte i nord, må en regne med at dette er et resultat av egne innovasjoner i området.

Et annet område som skiller seg ut, er de østlige delene av Hedmark. Her finner en 78% av de nylaga navnene i fylket, mens Mjøstraktene og byene står for henholdsvis 10% og 12% av nylaga navn (Alhaug 2012B).

På nasjonalt plan er det lite å spore om kreativitet i form av innovasjoner. Går en utafør landets grenser er det noe å finne. Om utviklinga i Skelleftebygden i Sverige er det skrevet at andelen innovasjoner øker fra slutten av 1700-tallet og utover 1800-tallet (Gustafsson 2002: 85). Blant disse finner en både latiniseringer av mannsnavn og moverte kvinnenavn på –ine,

men ikke moveringer fra kvinne- til mansnavn på –in(i)us (Gustafsson 2002: 91-125). I Tyskland vises det til en trend med flere innovasjoner etter den franske revolusjonen² og utover 1800-tallet (Wolffsohn 1999: 43-44, 148-149).

Et trekk som legger til rette for flere innovasjoner også i Norge i om lag samme tidsrom, er noen endringer i prinsippene for navngivning utover på 1800-tallet. I denne tida blei mønsteret med å gi ungene samme navn som besteforeldrene mindre strengt, en kunne for eksempel nøye seg med oppkalling i form av samme forbokstav (Stemshaug 2008: 178).

2.2 Popularitetsutviklinga til navn med suffikset –ine

Ser på hvilke navn som har blitt avleda til mansnavn gjennom suffikset –in(i)us, ser det ut til å være en klar forbindelse mellom disse og kvinnenavn på –ine. Noen eksempler på navn jeg har funnet en mansform av, er *Elvine*, *Eveline* og *Karine*. Derfor tar jeg her med noen ord om utviklinga av -ine-navn. Merk at –ine ikke i alle navn kan ses på som et suffiks, et belegg for dette er *Karine*, der en ikke kan identifisere noe navn foran –ine.

En kjenner til -ine-navn fra det danske kongehuset allerede i 1650. Til Norge får vi moten med flere fornavn inn fra Danmark og Tyskland på 1700-tallet, og med den -ine-navn som navn nummer to eller lengre bak i rekka (Alhaug 2008: 10). I likhet med i Danmark (Weise 1989: 416), kan en virkelig begynne å snakke om en –ine-mote i Norge på 1800-tallet. En mote som varer fram til den nordiske navnerenessansen³ gjør seg gjeldende mot slutten av samme århundre (Alhaug 2008:10-11).

En av funksjonene –ine-navnene har hatt, er at suffikset har vært nytta til å kalle kvinner opp etter mannlige helgener i katolske land (Alhaug 2008: 11). Gulbrand Alhaug har pekt på at å oppkalle menn etter kvinner er sjeldent, men peker på eksempler som *Catharinus Dorotheus Olivius Bang* (Alhaug 2008: 11). Den nevnte *Catharinus*, er en del av materialet bak denne avhandlinga og illustrerer godt forholdet mellom –ine-navnene og latiniseringssuffikset –in(i)us.

² 1789-1799

³ Oppblomstringa av tradisjonelle nordiske navn og navn fra sagaene eller navn konstruert etter samme mønster. Denne hadde sammenheng med den samtidige nasjonalromantikken.

Nok et illustrerende eksempel er *Hans Josefínus Hanssen* (f. 1884) fra Nesseby i Finnmark. Her er det altså tale om at det bibelske mansnavnet *Josef* har blitt avleda til kvinnenavnet *Josefine* gjennom suffikset –ine, som i sin tur har blitt avleda til mansnavnet *Josefinus* gjennom suffikset –in(i)us. Denne endringa fra mansnavn til kvinnenavn og tilbake til kvinnenavn, kan kalles «omvendt moving» (Gerritzen 1998: 86, min oversettelse). Det gjelder ikke alle navnene, men kvinnenavn på –ine er dominerende som basis for mansnavnene på –in(i)us i avhandlinga, i den grad at det uten dem ikke hadde vært noe skikkelig fundament for undersøkelsene i denne avhandlinga. Et interessant fenomen i så måte, er at det kan se ut som man i en del tilfeller konstruerer former på –ine, for så å avlede dem til mansnavn. *Ingrinus* og *Rakelinus* er eksempler på mansnavn, heilt tydelig avleda av kvinnenavn, men da av *Ingri* og *Rakel*. En kan altså tenke seg at det i navnelaginga, som i ordlaginga, finnes tilfeldige hull. Altså former av navn eller ord en kunne forvente, som ligger i systemet, men som for enkeltnavn eller enkeltord ikke opptre. *Bærent Rakelinus Larsen* (f. 1868) fra Sveio, blei født før den første *Rakeline* jeg har funnet. En kan dermed se på –ine-endinga i *Rakeline* som et tilfeldig hull, hullet har i sin tur blitt tetta for å muliggjøre formen *Rakelinus*. Dette har altså blitt muliggjort av at navnedelene er til stede i vårt mentale onomastikon (Nyström 1996: 133).

Dersom en tenker seg at folk bærer på et mentalt onomastikon, er det mulig å se dette på nok en måte: Dersom navn som slutter på –in(i)us har etablert seg i et område, kan –in(i)us ha etablert seg som et eget suffiks i navnelaginga her. Dermed kan en i navnelaginga ha benytta –in(i)us for å avlede direkte fra *Rakel*. I tilfellet *Rakelinus* kan nok dette være tilfelle, sia navnebæreren kommer fra kyststrekninga lengst i sør, der det er mange forekomster av slike avledningsnavn. Et til fenomen en kan knytte til det overnevnte, er bortfall av endinger. Slik kunne potensielt *Rakelinus* bli til mansnavnet **Rakelin*.

3. Metode og framgangsmåte

En stor del av arbeidet med denne avhandlinga har ligget i sjølve kartlegginga av fenomenet mannsnavn på –in(i)us avleda av kvinnenavn. Dette reflekteres gjennom dette, relativt lange kapitlet. Innholdet her spenner fra kvalitetssikring av bakgrunns materialet fra folketellingene til ulike måter å sortere og relativere funnene. Dette både for å kartlegge fenomenet i seg sjøl og for å finne mulige forklaringer på fenomenet. Mye av dette er egenutvikla metodikk, som baserer seg på mer allmenne prinsipper. Emnene som blir tatt opp her, er hvordan jeg gikk fram i forhold til folketellingene med tilhørende kildekritikk (punkt 3.1), hvordan jeg har gått fram for å finne innovatørene i materialet (punkt 3.2) og hvordan jeg har gått fram for å relativere funnene i forhold til folketall (punkt 3.3). Videre inneholder denne delen kriterier for å sette navnebærerne i ulike geografiske kategorier (punkt 3.4) og del om fordelinga etter hvilken posisjon navnene på –in(i)us har i navnekomplekset (punkt 3.5). Jeg har i tillegg brukt Lars Eirik Dahlbergs metode med enkelte justeringer, for å fordele navnebærerne i sosiale sjikt (punkt 3.6). Til sist følger en oppsummeringsdel (punkt 3.7) der jeg også sier noe om hvordan jeg framstiller resultatene i denne avhandlinga.

3.1 Folketellingene og kildekritikk

Denne avhandlinga baserer seg på ei ferdig liste med førsteregistreringer av mannsnavn med endinga –in(i)us fra folketellingene i 1865 og 1900. Denne lemmatiserte⁴ lista mottok jeg fra professor Gulbrand Alhaug ved Universitetet i Tromsø (se vedlegg 2). Grunnen til at disse folketellingene er valgte, er at materialet tydelig viser at de dekker tida da disse navneformene var i nevneverdig bruk. Likevel er det en hake ved dette, ved at en kan tenke seg at ikke alle navnebærerne født på 1800-tallet, har levd fram til tellinga i 1865. For å bøte på denne svakheten har jeg også sett på folketellinga i 1801. Denne folketellinga er ikke tatt med i grunnlaget for oppgaven, men jeg har likevel kunnet bruke den til å konstatere at utviklinga i popularitet på 1800-tallet ser riktig ut, ettersom det er svært lite å finne av navnetypen i 1801-tellinga. Likevel kan en se for seg at det har vært litt flere nye avledningsnavn i første halvdel av 1800-tallet enn det denne avhandlinga gir uttrykk for. Det bekrefter også noen stikkprøver

⁴ Altså at navn med lik uttale, men ulik skrivemåte er slått sammen. Dermed unngår en at f.eks. Catrinus og Katrinus blir egne navneoppslag. Med tanke på innovasjoner er det bare det tidligste belegget som har interesse.

i kirkebøker. Det ser likevel ikke ut til at dette er så omfattende at det er et problem for gyldigheten av funnene i avhandlinga.

Et ytterligere problem med 1801-tellinga er at den har flere feilføringer enn tellingene i 1865 og 1900. Denne oppgaven baserer seg på forholdsvis små tall, som lett kan bli fordreide på grunn av slike tilfældigheter. Folketellinga i 1875 er ufullstendig, og er derfor ikke en del av navnematerialet. Folketellinga i 1910, ser også ut til kun å bekrefte en avtakende tendens rundt århundreskiftet.

I kildematerialet ser det ut til å være en feil, der alle personene født i «Vestermolands Prgj.» er ført opp med fødekommune Moland i Telemark i 1865. Samtlige personer dette gjelder, har i følge kildematerialet bosted i Vestre Moland i Aust-Agder. Feilen stammer antakelig fra at Moland kommune i Telemark bytta navn til Fyresdal i 1879. De dette gjelder, er flytta over fra Telemark til Aust-Agder i tallmaterialet til denne oppgaven. Andre steder er personer født i «V Molands Prgj.» ført opp i Aust-Agder.

Det ser ellers ut til å være begrensa med feilføringer og dobbelføringer. Ei dobbelføring er likevel *Sophus Catrinus Simonsen/Sophus Catarinius* (f. 1848) fra Kristiansand. Basert på søk i Digitalarkivet er *Sophus Catarinius* ansett som riktig form, den andre tatt ut av materialet. Det er ellers noen få tvilstilfeller, der jeg ikke har vært i stand til å slå heilt sikkert fast at det dreier seg om feilføring av sted. *Bernhard Jasinus Abrahamsen* (f. 1896) er ført opp med fødested «Kleven» (Kleive i Fannefjorden ved Molde), men med bosted Mandal. Mistanken om feilføring her, kommer av at «Kleven» også er et sted som ligger i tilknytning til Mandal. I tilfeller som dette, der det har vært umulig å slå fast om det er feil i kildematerialet, på tross av søking i Digitalarkivet og Registreringsentralen for historiske data, har jeg latt navnene stå slik de er ført. Altså er *Bernhard Jasinus* oppført i Møre og Romsdal.

3.2 Innovatører og sorteringa av dem

Denne oppgaven retter seg mot innovatørene. Altså de pionerene som tar i bruk navnene først. Hensikten med dette er å få et bilde av hvor navnetypen opptrådte først, både geografisk og sosialt. Dette kan igjen ses i lys av om andre navnetyper sprer seg, og om det er en tilknytning til annen navneaktivitet. Innledningsvis vil jeg nevne at sju personer født i utlandet er fjerna fra mitt materiale.

3.2.1 Latiniserte navn og navn avleda fra kvinnenavn

Som nevnt mottok jeg et uttrekk som dekte nyregistreringer av mannsnavn med latiniseringsendinga –in(i)us i folketellingene fra 1865 og 1900 (se punkt 3.1). Undersøkelsen min dreier seg imidlertid kun om de navnene som er avleda av kvinnenavn, noe som medførte et omfattende sorteringsarbeid, der litt under halvparten av navnene i den mottatte lista blei luka ut.

I et forsøk på å sile bort tilfeldigheter, feilføringer i folketellingene og latiniseringer, er ei lang rekke navn kontrollert mot kvinnenavnet i rota av mannsnavnet i folketellingene for 1801, 1865, 1875 og 1900 (Alhaug: 2012A).

Det første arbeidet var å sortere bort vanlige latiniseringer, altså fra mannsnavn til mannsnavn. Eksempler på dette er *Augustinus* og *Syverinus*, som er latiniserte former av mannsnavnene *Augustin* og *Syverin*. Et annet type eksempel er *Dominus*. En kunne tenke seg at *Dominus* er avleda av *Domine*, men *Domine* finnes ikke og det er mulig at det heller er *Dominikus* eller *Dominus*⁵ som er kilden til navnet i dette tilfellet. Utover dette, var det ei rekke navn som så mer eller mindre usikre ut, som *Minus* og *Junius*. Riktig nok, het en del kvinner *Mine* og *Juni* i samtida, men på grunn av faren for sammenblanding med et matematisk tegn og muligheten for en variasjon på basis av *Julius*, er slike tatt ut av materialet mitt. Generelt har jeg lagt meg på ei streng linje i slike tilfeller.

En type navn som har bydd på mer problemer er navn som *Estinus* og *Mortinus*. *Estinus* har blitt avslått som avledning av kvinnenavn og tolka som ei latinisering av *Esten* (Letto 2007: 47). Letto nevner imidlertid bare *Ester* som mulig kvinnelig bakgrunn for navnet, og uten å påstå at hun tar feil i sin konklusjon, mener jeg at hun har oversett at det finnes 26⁶ tilfeller av *Estine* (Alhaug: 2012A). Dessuten blir det bare i Troms født minst 12 forskjellige *Estine* på 1800-tallet, før *Estinus* blir født i 1885 Digitalarkivet (<http://da3.uib.no/cgi-win/WebGlobal.exe>). Det vil altså si at Troms har nesten halvparten av alle forekomstene i landet. Samtidig er *Esten* ikke et mye benytta navn i Troms. Jeg har dermed godkjent *Estinus* som en del av mitt materiale. Når det kommer til *Mortinius*, kunne en her forestille seg ei avledning av *Mortine*. Det er imidlertid slik at *Morten* kommer av *Martin*, som igjen kommer

⁵ *Dominikus* kan være et mannsnavn, men betyr opprinnelig «munk», *Dominus* betyr «herre» på latin.

⁶ Digitalarkivet gir 31 treff på *Estine* på 1800-tallet, men en del av disse er samme person i flere folketellinger, så 26 er antakelig riktig.

av *Martinus*. *Morten* og *Martin* er også vanlige navn i heile landet. På grunn av denne åpenbare tilknytninga til et latinisert mansnavn er altså *Mortinius* utelukka. I det heile tatt er slike tilfeller der en står mellom et kvinnenavn på –ine eller et mansnavn på –en ofte utfordrende, fordi latiniseringsformen potensielt kan være lagt på basis av begge.

3.2.2 Kriterier for avledning

Etter den første sorteringa, der *Junius*, *Minus* og *Augustinus* forsvant ut, satt jeg igjen med ei ny liste potensielle avledninger av kvinnenavn. Jeg oppdaga snart at navn jeg aldri hadde forestilt meg som kvinnenavn, dukka opp som nettopp dette ettersom jeg søkte. To slike er *Storkine* og *Ransine*. På den andre sida er det svært få med navnet *Kine* på 1800-tallet, et navn de fleste nok ser på som heilt normalt i dag. Dermed blei det tidlig tydelig klart at jeg måtte gå systematisk gjennom navnene som var igjen etter første sortering. Det første kriteriet, var å anerkjenne alle navnene, der kvinnenavnet i rota av mansnavnet hadde minimum ti forekomster i folketellingene for 1801, 1865, 1875 og 1900 (Alhaug: 2012A). Deretter senka jeg kriteriet til fem, og sorterte disse ut for seg.

Til sist så jeg på navnene med mindre enn fem forekomster av kvinnenavnet i rota. Her la jeg opp et mer kompliser kriterium for kvinnenavn på -ine:

-Kvinnenavnet må ha bærere født før bæreren av mansnavnet.

-Kvinnenavnet må ha vært brukt i samme fylke eller i nabokommune uavhengig av fylkesgrense.

For eksempel finner en de eneste tilfellene av navnene *Rufine* og *Rufinus* i Lenvik,⁷ der *Rufinus* er født 17 år seinere. Et annet navn i denne kategorien er *Storkinius* (f. 1852) og *Storkine* (f. 1847), begge i Stavanger.

⁷ Den samme Rufine opptrer også i Tromsøysund, alt etter hvilket år en sjekker.

Tabell 1: Navnegrunnlag etter kriterium

Kriterium	Antall navn
Over 10	174
5 til 10	16
Under 5	9
Total	199

Tallene i tabellen er de endelige, brukt i denne avhandlingen.

Utover kvalitetssikringa som ligger i kriteriene, var formålet et håp om å kunne knytte bruk av lavfrekvente navn opp mot kreativitet i navnelaging. Sia utslagene i kriteriene «under 5» og «5 til 10», var så små, bestemte jeg meg imidlertid for å gå bort fra dette. Det tidkrevende arbeidet med kriteriet «under 5» til tross, var det et fruktbart arbeid, som utvida grunnlaget for oppgaven i si heilhet. Dette fordi jeg valgte å inkludere både «5 til 10» og «under 5» i det totale materialet, som heile avhandlingen baserer seg på.

3.2.3 Kriterier ved navnelikhet

Før jeg nådde totalen på 199 navn, måtte ytterligere en sortering gjennomføres, nemlig like navn med ulik skrivemåte. Forekomsten av slike er ikke enorm i materialet jeg baserer meg på, men jeg la meg likevel på ei kompromisslinje. Dette for ikke å begrense mitt eget materiale for mye. Kriteriet for å ta med like navn med ulik skrivemåte er beslekta med det for kriteriet «under 5» (se punkt 3.2.2):

- Navnet utelukkes dersom det er i samme fylke eller i nabokommuner uavhengig av fylkesgrense.
- Dersom det er flere bærere av samme navn, med ulik skrivemåte på samme sted, blir den som er født tidligst tatt med. Denne er å anse som innovatøren.
- Dersom to eller flere personer med likt navn er fra samme kommune, fylke eller nabokommuner og i tillegg er født samme år: Blir den som gjennom alfabetisk rekkefølge kommer først, tatt med.

Denne framgangsmåten utelukka for eksempel *Bortinus*, *Bårdinus*, *Bårtinus* (alle fra Stjørdal) og *Bortinius* (Hegra), mens *Bårdtinus* (f. 1827 – Stjørdal) blei tatt med. På den andre sida er både *Reginius* og *Reginus* tatt med, fordi de kom fra henholdsvis Trondenes i Troms og Trondheim. En kan sjølsagt stille spørsmål ved at ikke én av de to sistnevnte blei tatt ut av materialet. Som nevnt, ville jeg ikke begrense mitt eget materiale alt for mye. I tillegg til dette, kan en godt tenke seg at navneformene kan ha oppstått uavhengig av hverandre, spesielt sia disse navnene baserer seg på eksisterende kvinnenavn og følger faste prinsipper for navnelaging. Slike uavhengige førsteforekomster finner en også ellers i navnegranskinga, et eksempel er hvordan navnet *Leikny* oppstår på tre steder i landet i løpet av kort tid (Alhaug 2004: 187-188).

3.3 Relativisering og folketall

Funnene i denne avhandlinga er i stor grad relativiserte mot folketall i de aktuelle områdene. Jeg har tatt utgangspunkt i tall fra Statistisk Sentralbyrå - *Hjemmehørende folkemengde, etter fylke* (<http://www.ssb.no/histstat/tabeller/3-2.html>). Tabellen oppgir kun totalbefolkning, men fordi en kan anta at det fødes flere menn enn kvinner, men at kvinner lever lengre, kan en gå ut ifra at befolkninga deler seg praktisk talt likt på menn og kvinner. Derfor har jeg valgt å ta utgangspunkt i disse tallene, delt på to. For å bekrefte dette har jeg tatt stikkprøver av befolkninga enkelte steder. Stikkprøvene viser at det er praktisk likt antall menn og kvinner. Gjennom heile 1800-tallet er det for eksempel 1.522.665 menn av en total på 3.042.330. Jeg kan heller ikke se at mitt materiale dekker områder som er spesielt manns- eller kvinnedominerte.

Oslo og Akershus opptrer samla i tallene fra SSB. Disse hadde jeg i utgangspunktet tenkt å se nøyer på, for så å splitte opp. Imidlertid har ikke befolkningstallene fra Oslo og Akershus vist seg å være spesielt interessante for framstillinga av funnene mine. Derfor står de med samla folketall, sjøl om jeg i enkelte diagrammer og tabeller splitter opp funnene i de to fylkene.

Folketallene jeg baserer meg, er det totale folketallet i 1875. Nå baserer funnene mine seg jo på folketellingene i 1865 og 1900, derfor kan dette ved første øyekast virke merkelig. Grunnen til valget av 1875, er at årstallet er det nærmeste jeg kommer et tverrsnitt i form av eksakte tall, av befolkninga før 1865 og mellom 1865 og 1900. Jeg har allerede nevnt fordelinga mellom menn og kvinner. I følge SSB var det i 1875 1047 kvinner per 1000 menn. Denne forskjellen er ikke større enn at jeg synes at det fortsatt er akseptabelt å dele folketallet på to. 1875-folketellinga er også benytta for å avgjøre hvor stor del av befolkninga som bodde i bygder og byer. På slutten av 1800-tallet er en urbaniseringsprosess i full gang. Denne urbaniseringa blir i alle fall delvis dekt av å bruke tellinga fra 1875, i tillegg er det jo slik at 1865-tellinga dekker et større tidsrom med innovasjoner enn det tellinga i 1900 gjør. Derfor blir det ikke uten videre riktig å bare basere seg på et midtpunkt mellom tilstanden i 1865 og 1900. Tallene for antall kvinner per 1000 menn holder seg heller ikke konstante gjennom århundret.

3.4 Geografi

Under følger kriteriene og framgangsmåtene jeg har brukt for å fordele navnebærerne i geografiske kategorier. Funnene gjort på bakgrunn av dette, tjener som grunnlag for å kunne si noe om trender i utbredelsen av mannsnavn på –in(i)us, avleda av kvinnenavn.

3.4.1 By og land

Når by og land telles opp, er det viktig å være klar over at en del områder som i dag regnes som del av en by, var egne kommuner og ikke en del av byen da tellinga fant sted. Navnene fra slike kommuner regnes ikke til by i statistikken (diagram 6). Når det kommer til steder som på et tidspunkt har fått egen bystatus, regnes disse som by dersom dette skjedde før 1900. For eksempel vil ikke Gjerpen og Strinda regnes til henholdsvis Skien og Trondheim, og Narvik vil ikke regnes som by. Enkelte steder som nylig har fått bystatus igjen, regnes i mitt materiale som byer fordi de hadde bystatus gjennom å være ladesteder tidligere, Levanger er et eksempel på dette. Når jeg velger 1900 som kriterium, er det fordi det gjennom 1800-tallet er en god del nye steder som får bystatus. Med valget av 1900, vil dette være dekket. Sjøl om enkelte av personene i mitt materiale ikke blei født i en by, var stedet i alle fall nært ved å få

bystatus. Denne dimensjonen har tidligere vært brukt i navneforskning med sosialt tilsnitt og for å finne spredningsmønstre (se f.eks. Johannessen 1985: 58).

3.4.2 Kyst og innland

Kyst og innland er nok et geografisk aspekt jeg trekker fram i avhandlinga. Dette fordi dimensjonen kyst versus innland har vist seg å være fruktbar i navneundersøkelser (se f.eks. Alhaug 1985B). Jeg har gått etter kommunen de enkelte forekomstene kommer fra. Bare i store kommuner som strekker seg fra innland til kyst, som Hjelmeland eller Målselv, har jeg tatt meg det ekstra arbeidet det er å leite opp faktisk bosted i form av gårdsnavn eller lignende. Et eksempel på det siste er *Malinius Rasmusen* (f.1855). I 1865 bodde han på Halsnøy i Ryfylke (født i Hjelmelands Prgj.). Alder, bosted og at Halsnøy ligger i Hjelmeland prestegjeld tatt i betraktning, er det sannsynlig at han virkelig kommer fra Halsnøy. For oversikten over forholdet mellom kyst og innland i Rogaland er det viktig at slike ikke blir plassert langt inn i landet ved en feiltakelse, noe som lett kunne ha skjedd i tilfellet *Malinius* fra Hjelmeland. Det har ikke framstått som like viktig å føre nøyaktig statistikk over forholdet mellom kyst og innland for heile landet. Forekomstene kan enkelt slås fast som det ene eller det andre.⁸ Men i noen områder har det vært viktig å slå fast kyst eller innland.

3.5 Posisjon

I et forsøk på å finne svar på hvordan innovasjoner med latiniserte avledningssuffiks har blitt brukt, og hvor stort gjennomslag de fikk, har jeg sortert navnene etter om de er å finne i første posisjon eller som andre eller seinere fornavn. Dette kan si noe om statusen til navnene i samtida, om de hadde festa seg eller om det var noe som i stor grad blei testa ut. I denne forbindelsen vil jeg trekke inn begrepene «triability» og «relative advantage» (Rogers 1995)(se punkt 6.)

⁸ For eksempel å se etter kystforekomster i Hedmark, ville jo være temmelig fåfengt.

3.6 Sosial status

Når jeg deler inn befolkninga i sosiale sjikt, vil det være etter modellen til Dahlberg (Dahlberg 2010: punkt 3.1). Dahlberg deler befolkninga opp i «lavere klasse»(3), «middelklasse»(2) og fire typer «overklasse»(1A, 1Ø, 1M, 1E), etter yrkestittel i folketellingene. For min del har tallgrunnlaget vært for lavt til at jeg har sett det som hensiktsmessig å dele «overklasse» i fire, derfor vil disse opptre samla i mine fremstillinger (1). Bare noen få av yrkestitlene jeg fant, fant jeg ikke igjen i den omfattende lista (Dahlberg 2010: 22-25), disse har jeg sjøl definert inn i systemet, basert på Dahlbergs system. Dette gjelder: *cand. theol.* (1),⁹ *Sjøkadet* (2),¹⁰ *bryggemand* (3),¹¹ *hvalfanger* (3),¹² *vagtmand* (3),¹³ *uldvarehandler* (2),¹⁴ *sigarlegger* (3),¹⁵ *smed-eget verksted* (2),¹⁶ *los* (3),¹⁷ *formue* (1)¹⁸ og *dreng* (3).¹⁹

Tabellen til Dahlberg er omfattende og god. Det eneste problemet jeg ser, er forholdet mellom selveiere og husmenn. Langs kysten vil det relativt sett være flere selveiere på små gårder, tenk gjerne på «feskARBonden», mens det i de store landbruksområdene vil være flere husmenn. Det betyr ikke nødvendigvis at «feskARBonden» sto seg så godt, han kunne være like godt i nærmeste nessekonges hule hand, som en husmann i storbondens. Dermed kan en forvente at det er en viss dreining mot kategori 2-middelklasse i materialet. Jeg får ikke gjort noe med hvordan folk er ført i folketellingene, men den potensielle dreininga kan være nyttig å ta med seg i lesinga av diagrammer og tabeller som går på det sosiale.

Det er en lang prosess å gå inn på alle 199 personenes foreldre for å avgjøre sosiale klasser. Her har jeg gjort et kompromiss for å lette arbeidet noe. På 1800-tallet kan en gå utfra at det

⁹ Sett i sammenheng med Prest og cand pharm hos Dahlberg, begge 1A

¹⁰ Sett i sammenheng med at vedkommende var i ferd med å bli sjøoffiser

¹¹ Sett i sammenheng med arbeider, svenn og lignende. For handverksyrker plasserer Dahlberg kun personer som er mester eller formann i kategori 2.

¹² Sett i sammenheng med fisker

¹³ Sett i sammenheng med lignende yrker

¹⁴ Sett i sammenheng med andre handelsmenn

¹⁵ Sett i sammenheng med tobakarbeider

¹⁶ Smed er ført opp som 3-lavere klasse hos Dahlberg. Når jeg likevel har valgt å plassere denne oppføringa i 2-middelklasse, er det på grunn av tilleggsopplysninga om eget verksted. Dette gjør det naturlig å se vedkommende smed i sammenheng med smedmester og smedformann, som Dahlberg nettopp har plassert i 2-middelklasse.

¹⁷ Sett i sammenheng med andre sjøfolk uten offisersgrad.

¹⁸ Vedkommende var godt voksen når folketellinga blei foretatt, og jeg har tolka denne oppføringa under yrke som at han levde av sin formue. Noe som vil si at vedkommende sto seg godt.

¹⁹ Sett i sammenheng med landbruksyrker

gjøres få klassereiser. De fleste blir i det samfunnslaget de er født inn i. Derfor har jeg fordelt alle med oppgitte yrker, etter deres eget yrke. De mange som i folketellinga er barn eller uten oppgitt yrke, har jeg søkt meg fram til i Digitalarkivet (<http://da3.uib.no/cgi-win/WebGlobal.exe>) og i Registreringssentralen for historiske data ved UiT (<http://www.rhd.uit.no/folketellinger/folketellinger.aspx>). Basert på farens yrke er disse plassert inn i sosial klasse i denne avhandlinga. I bare tre av 199 tilfeller var det umulig å avgjøre sosial klasse, på grunn av manglende opplysninger.

3.7 Oppsummering av metode og framgangsmåte

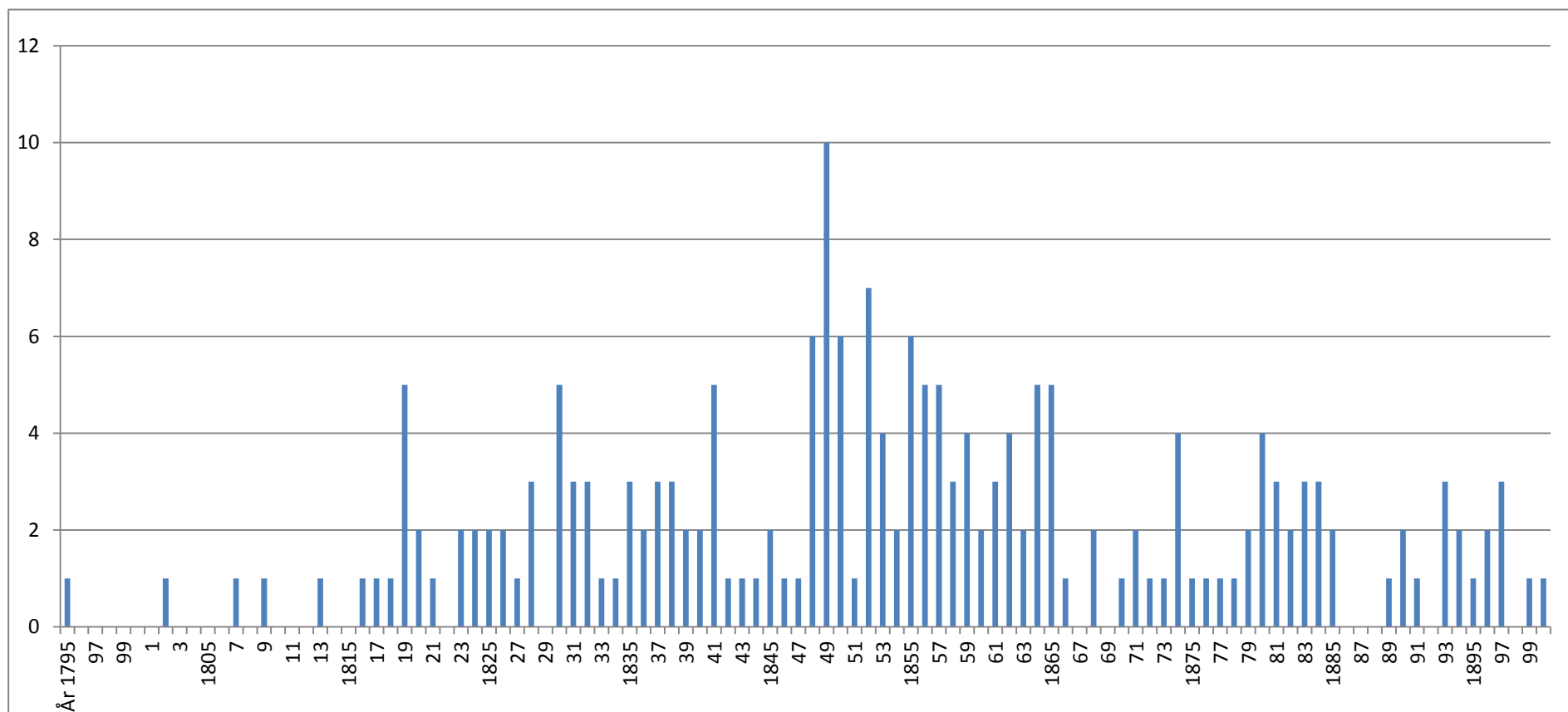
For å gjøre presentasjonen av stoffet så oversiktlig som mulig har jeg presentert det gjennom nokså mange diagrammer og tabeller. For ytterligere å gjøre det enkelt å følge med i tallmaterialet, er disse presentert der de hører til i teksten framfor som vedlegg. Dette tar en del sider, men gjenspeiler også det mest omfattende arbeidet med denne avhandlinga, nemlig registrering, systematisering og analyse av materialet. Det vil være enkelte kart over interessante områder, der forekomstene er plotta inn. Når det kommer til plasseringa av forekomstene i kartet er disse nokså omtrentlige. Framgangsmåten ligner den det er redegjort for om kyst og innland (se punkt 3.4.2).

Et viktig apropos til tallene i denne avhandlinga, er at de er nokså små. Når tallene så blir delt opp i ulike kategorier, eller når en ser på mindre geografiske områder, vil det være et tilbakevendende forbehold at små feilføringer, lokale forhold og lignende kan ha stor innflytelse på hvordan resultatene arter seg.

4. Bruken gjennom 1800-tallet

I dette kapitlet ser jeg på hvordan navnebærerne fordeler seg utover 1800-tallet og hvordan dette samsvarer med popularitetsutviklinga for kvinnenavn på -ine (se punkt 4.1). Diagrammet under viser utviklinga antall personer født i hvert enkelt år fra 1795 til 1900. Her skal det legges til at de første årene er spesielt usikre, fordi en kan regne med at en del har gått bort før tellinga i 1865.

Diagram 1: Personer med manssnavn avleda av kvinnenavn, sortert etter fødselsår.

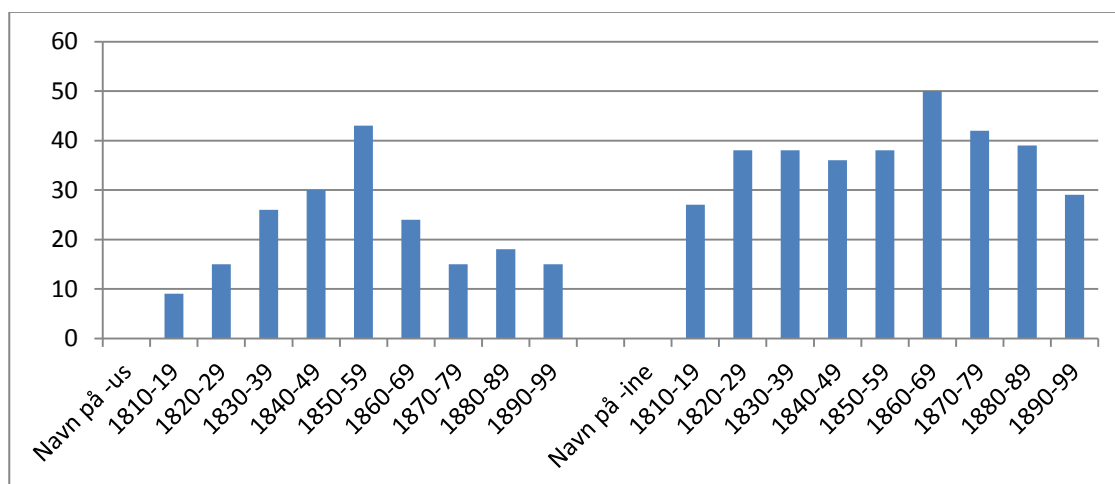
Av diagrammet kan en lese at navnetypen blei mer populær mot midten av 1800-tallet, før den avtok igjen. Riktig nok er det enkelte «hull» i diagrammet, i form av år der ingen eller få har fått slike navn. Jeg har forsøkt å se om det kan være lokale trender som forårsaker slike svingninger. Men ser en for eksempel til toppåret 1849, ser en at ungene som får mansnavn avleda av kvinnenavn, fordeler seg jamt utover landet. Forklaringa kan ikke bli annet enn at når tallene er så små, kan det få slike tilfeldige utslag.

4.1 Forholdet til kvinnenavn på -ine

Det er interessant at populariteten til –in(i)us-navn ser ut til å samsvare ganske godt med utviklinga for navn på –ine. Altså, kvinnenavn avleda av mansnavn, blir mer populære utover på 1800-tallet og at dette avtok etter den nordiske navnerenessansen fra 1860-tallet (Alhaug 2008: 10-11).

Det finnes ikke materiale som viser utviklinga av innovasjoner med endinga –ine på landsbasis på 1800-tallet. Det som finnes, er ei slik oversikt for Nordnorge. Det er ikke noe som skulle tilsi at denne navnetrenden utvikla seg veldig annerledes her enn i resten av landet. Derfor har jeg gjort ei sammenligning av mitt eget materiale på landsbasis og ei framstilling av innovasjoner på –ine, basert på «First occurrences of new names in –ine from 1810 to 1899» (Alhaug 1990: 142).

Diagram 2: Utvikling av innovasjoner på –in(i)us på landsbasis, sammenligna med innovasjoner på –ine i Nordnorge.

Slik en ser av diagrammet, svarer utviklinga av innovasjoner på –in(i)us til utviklinga av innovasjoner på –ine, grovt sett. I dette legger jeg at en ser en tiltakende kurve i begynnelsen av århundret, og en avtakende kurve mot slutten av århundret. Kurven for –in(i)us-navnene er likevel brattere enn den for navn på –ine. Dessuten kommer toppen for navnene på –in(i)us litt tidligere (1850-59) enn den for –ine (1860-69). Her kunne en innvende at dersom –in(i)us-endingene er et resultat av populariteten til navn på –ine, burde toppen for –in(i)us-navn komme seinere enn den for –ine. Jeg har ingen klare svar på dette, men om en tillater seg å reflektere litt rundt utslagene kan en tenke seg følgende: At latiniserte avledninger av –ine-navn i større grad har vært et popularitetsblaff enn den langvarige populariteten til –ine-navnene. I tillegg er innovasjoner på –in(i)us avleda av -ine-navn en mer drastisk innovasjon, i det at den legger til et ytterligere ledd. Kanskje blei den brukt av folk som var mer tilbøyelige til innovasjoner enn de som benytta -ine-navn, og derfor slår ut tidligere? Dessuten vil en seinere i avhandlninga se at bruken av latiniseringer på –in(i)us i innovasjoner på 1800-tallet, er konsentrert om enkelte regioner. Det siste i tillegg til det mye mindre tallmaterialet enn for –ine-navn, sannsynliggjør i større grad tilfeldige utslag.

5 Geografi

I dette kapitlet ønsker jeg å se om det er tydelige skiller i hvor navnetypen blei brukt. Tallene kan antakelig si noe om i hvilke regioner navnetypen fikk størst gjennomslag (punkt 5.1). Et annet poeng er å se etter om en finner igjen navnetypen langs kysten, langs dalfører og lignende. Slik kan en få et inntrykk av hvordan navnene har spredd seg og fått gjennomslag. Nok et poeng i denne sammenhengen, er å se hvordan innovasjonsnavnene fordeler seg mellom by og land (punkt 5.2).

5.1 Fylker og områder

Her vil jeg gå gjennom navnenes utbredelse i fylker og områder av landet. Mange av høgfrekvensområdene går på tvers av fylkesgrenser, dagens regiongrenser eller ligger i avgrensa områder innafor enkeltfylker. Derfor er det ikke spesielt fruktbart å presentere landsdelstall i et eget diagram. Et diagram for landsdelene er imidlertid å finne som vedlegg (se vedlegg 1). Med basis i fylkesoversiktene, vil jeg greie ut for en del av tendensene jeg har sett. Jeg vil i noen grad komme inn på mulige årsakssammenhenger, der disse er naturlige å nevne i forbindelse med geografiske trekk. Likevel vil jeg for alvor komme inn på mulige årsaker i et seinere kapittel om områder med spesielt stor utbredelse av navnetypen.

Diagram 3: Forekomster i enkeltfylker. Absolutte tall.

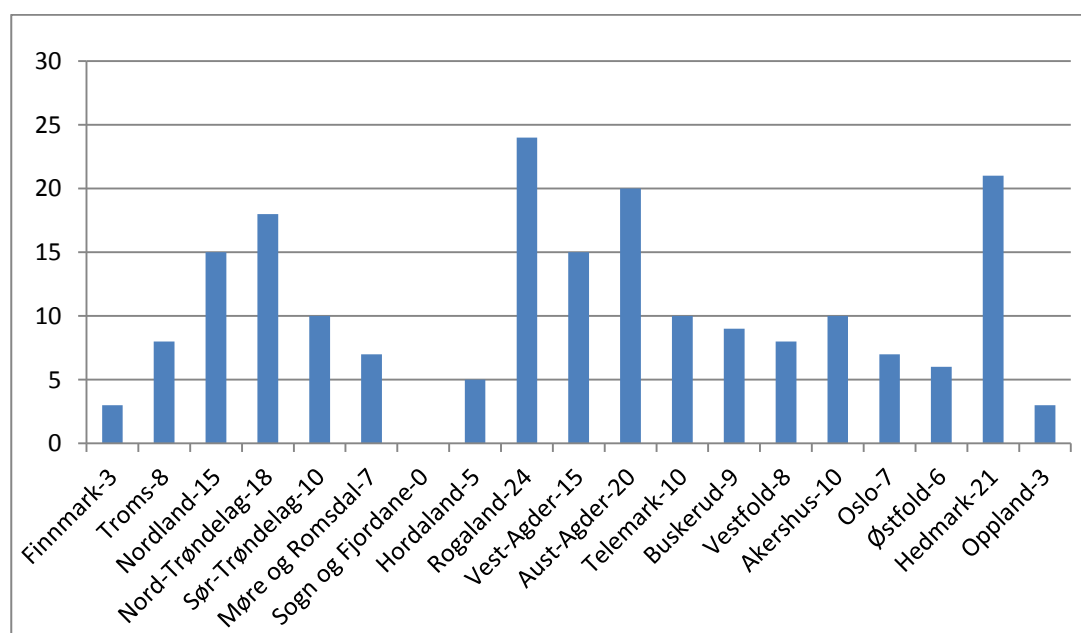
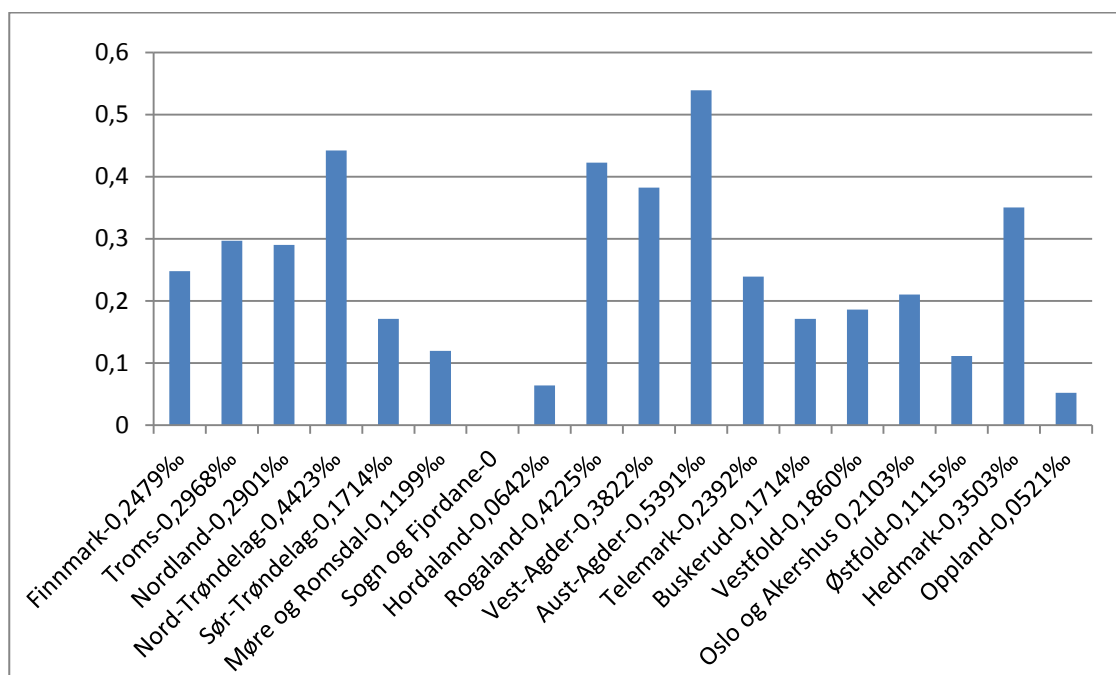

Diagram 4: Forekomster i enkeltfylker. Relative tall.

Slik en kan lese ut av Diagram 3 og 4, er det noen fylker som peker seg ut: Troms, Nordland, Nord-Trøndelag, Rogaland, Vest-Agder, Aust-Agder og Hedmark. Det en også kan slå fast, er at navnetypen ikke har vært veldig populær i de to største byene, bare ved å se på Oslo og Akershus og Hordaland. Ser en i tallene bak dette diagrammet, er tallene: Bergen (2) og Oslo (7). Trondheim med seks forekomster, ligger på nivå med Vest-Agder, med 0,3871 promille av den mannlige befolkninga.

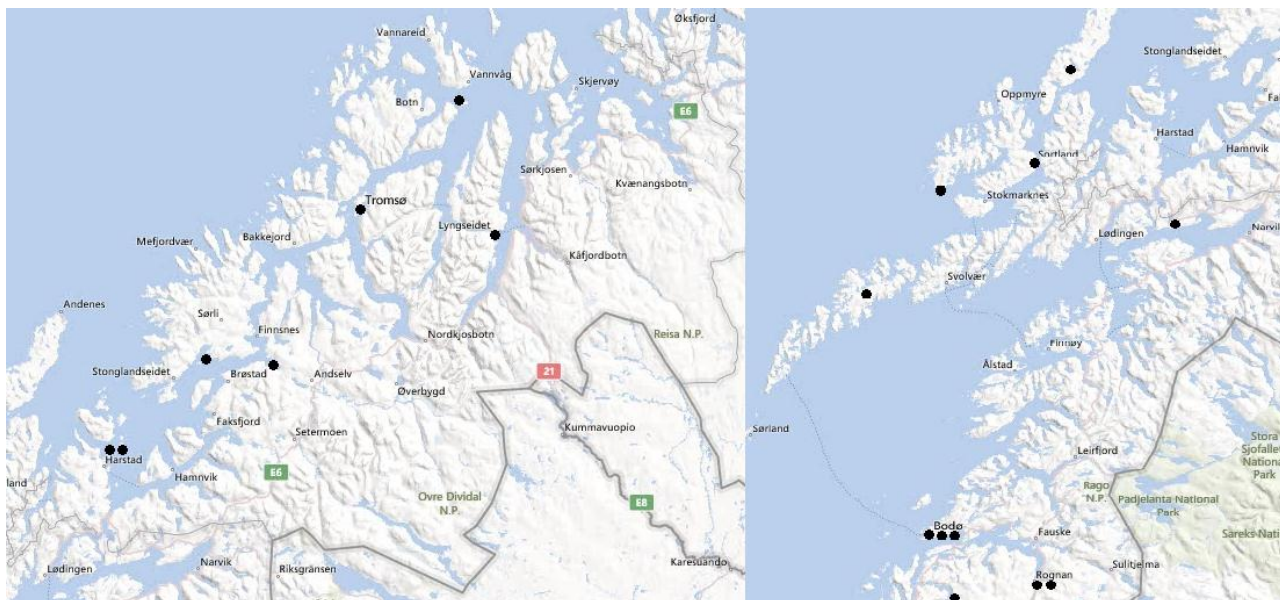
5.1.1 Nordnorge

Finnmark er her interessant, men vanskelig å trekke slutninger om. Ser en til den etniske fordelinga i folketellinga i 1865, er om lag halvparten av innbyggerne i Finnmark av finsk/kvensk²⁰ eller samisk opphav. Samer og norsk-finlendere/kvener har en annen navnetradisjon. Trekker en disse ifra navnegrunnlaget, ville det relative tallet vært ca. 0,5 promille. Uansett er antallet personer med avleda navn så lavt i Finnmark, at det er heilt

²⁰ Formålet med denne oppgaven er ikke å ta stilling i en debatt om hva som er kvener og norsk-finlendere. Derfor bruker jeg benevnelsen norsk-finsk/kvensk konsekvent, der dette måtte være aktuelt.

umulig å dra noen slutninger. Den geografiske fordelinga er også veldig spreidd, med forekomster i Talvik (Alta), Nesseby (Varanger) og Hammerfest.

Kart 1: Forekomster i Troms og Nordland, nord for Saltfjellet.

Ser en til Troms og Nordland, er det interessante og tradisjonelle grenser som trekkes opp. I den sørlige delen av Nordland, utenom Kart 1, er det bare fem forekomster: To rett sør for Saltfjellet og tre i området rundt Sandnessjøen.

Når jeg nevner tradisjonelle grenser er det fordi området med slike innovasjoner i nord stopper ved Lyngenfjorden. Ei gammel kulturgrense i nord, der en møter sterkere finsk/kvensk og samisk innflytelse. På samme måte er Saltfjellet, litt sør for Bodø, ei tradisjonell grense mot sør. En ser også at forekomstene bare er å finne langs kysten, og altså heller ingen forekomster i områder prega av innflyttinga fra Østlandet, som kom etter Storofsen i 1789. Det er påfallende at alle forekomstene i Troms, kanskje med unntak av den i Lyngen, ligger langs skipsleia på innsida av de store øyene.

5.1.2 Trøndelag

Det er allerede nevnt at Trondheim har større utslag i relative tall enn Oslo og Bergen. Trondheim står faktisk for nesten alle forekomstene i Sør-Trøndelag, de øvrige fire er på Strinda (1),²¹ i Jøssund (1) og på Hitra (2). Som i Nordnorge, er alle forekomstene langs kysten.

Kart 2: Forekomster i Nord-Trøndelag, alle rundt Trondheimsfjorden.

Nord-Trøndelag er et av fylkene som skårer høgest både i absolutte og relative tall (se diagram 3 og 4). Nok en gang er samtlige funn fra kysten, men her blir funnene enda mer påfallende. Samtlige 18 forekomster konsentrerer seg om de indre delene av

²¹ Antall forekomster på hvert sted i parentes.

Trondheimsfjorden, fra Stjørdal (1)²² og Frosta (2) til Beitstad (1), heilt innerst. Det har tidligere blitt pekt på at det er forskjellige navnetradisjoner i Namdal-Fosen og Inderøy-Stjørdal (Kruken 1990: 118). Kanskje er det dette en ser avtegne seg her også. Bare én av forekomstene i Nord-Trøndelag kan regnes til Fosen, den i Leksvik. De øvrige forekomstene er på østsida av Trondheimsfjorden. I denne sammenhengen må en legge til at det også er en enkel forekomst på Fosen i Sør-Trøndelag, den i Jøssund.

5.1.3 Vestlandet

Heilt ned til sørenden av Rogaland,²³ er det fortsatt bare snakk om forekomster langs kysten. Møre og Romsdal er et folkerikt fylke, befolkninga er faktisk større enn i Sør-Trøndelag i 1875. Likevel er det bare sju forekomster i fylket, noe som gjør at det er et av fylkene med færrest forekomster (se diagram 3 og 4). De få forekomstene som er der, er spredd utover fylket, i bygd og by, men ikke sør for Ålesund. Utover at det fortsatt er langs kysten en finner navnene, er det ikke mulig å se noen tydelige tendenser i Møre og Romsdal. Et lite apropos til de sju personene, er likevel den nevnte *Bernhard Jasinus Abrahamsen* som muligens skulle vært ført i Mandal (se punkt 3.1) og *Mairan Erginius Tobias Jensen*. Sistnevnte har foreldre fra Vesterålen, og alle de yngre søsknene hans er født i nordre Nordland. Han kan derfor muligens sees i sammenheng med at navnetypen er mer utbredt mellom Saltfjellet og Lyngen. Navn og dialekter bærer begge preg av områder med kulturelle fellestrekk og kommunikasjonsmønstre. Skulle en trekke opp de geografiske skillene etter grensa for det trønderske dialektområdet (Dalen o.fl. 2008), ville faktisk fire av sju navn i Møre og Romsdal havne i Trøndelag.

Nok et interessant fenomen er at Sogn og Fjordane som eneste fylke er heilt uten forekomster. Ser en videre til Hordaland, er det heller ingen forekomster nord for Bergen. I Møre og Romsdal var det som nevnt ingen forekomster sør for Ålesund, og man kan dermed snakke om et «tomt» område mellom Ålesund og Bergen.

Bergen er så stort at det ville være merkelig om det ikke var forekomster her. Det er det, men til gjengjeld bare to. Det er ytterligere tre forekomster i Hordaland, disse er i Sveio

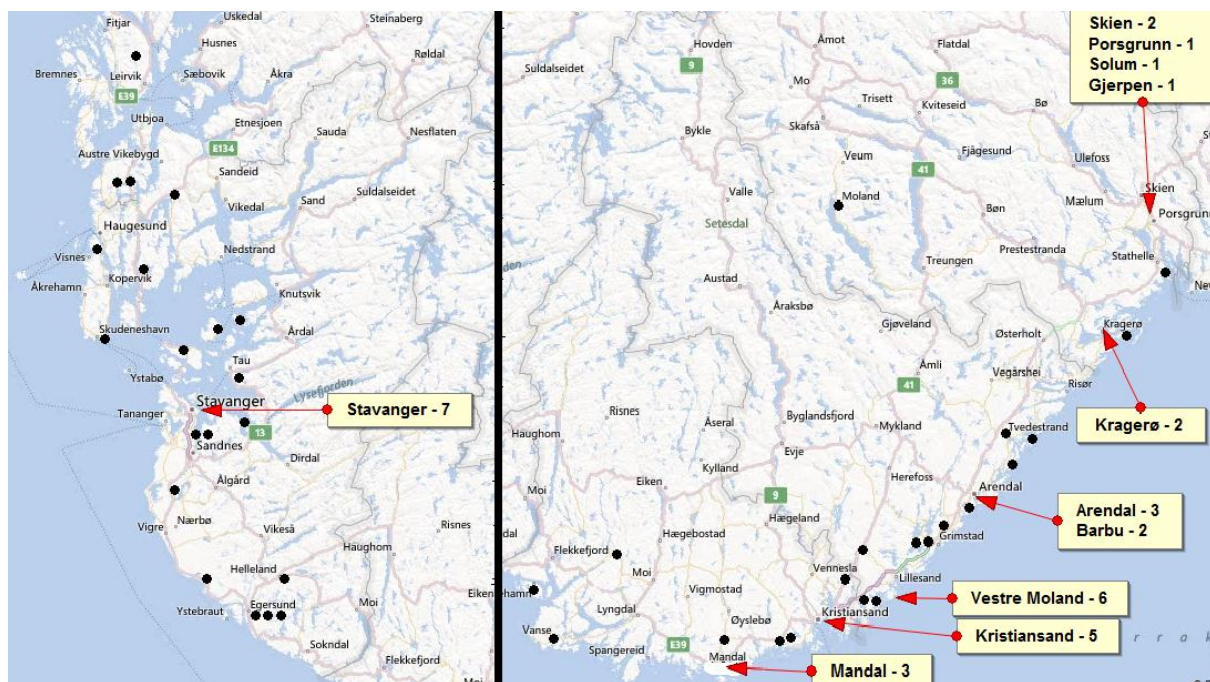
²² Antall forekomster på hvert sted i parentes.

²³ Nærmere bestemt en forekomst i Helleland.

og på Stord, noe som gjør det naturlig å se dem i sammenheng med forekomstene i Rogaland og Agder (se punkt 5.1.4).

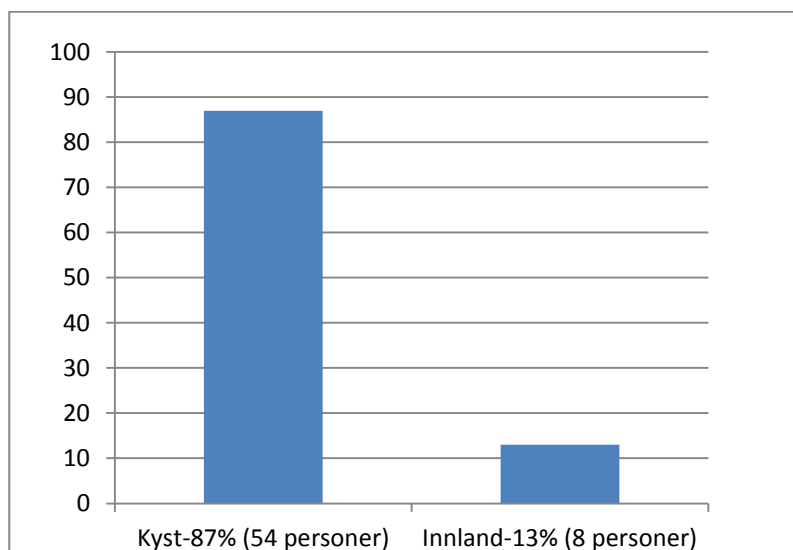
5.1.4 Rogaland og Agder

Kart 3: Forekomster i det sørlige Hordaland, i Rogaland, Agder og Telemark.

Av kart 3 ser en hvorfor forekomstene sør i Hordaland sees i sammenheng med forekomstene i Rogaland og videre sørover, forekomstene er som perler på ei snor fra Stord til Telemark. Forekomsten i Rogaland er enorm sammenligna med resten av Vestlandet, med dobbelt så mange forekomster som i resten til sammen, men med under en tredjedel av antallet innbyggere! Legger en seg på ei linje der en definerer Sveio og Stord til Rogaland og Nordmøre til Trøndelag, blir tallene enda mer slående. Den store forekomsten i en by, Stavanger, er også et påtakelig fenomen. I dette området finner en de første forekomstene i innlandet, men kysten er fortsatt totalt dominerende.

Diagram 5: Fordelinga av forekomster etter kyst og innland i det sørlige Hordaland, i Rogaland og i Agder.

I Agder fortsetter tendensen fra Rogaland, med mange forekomster (se diagram 3 og 4). Fortsatt er det langs kysten det skjer og fortsatt er det relativt mange forekomster i byer. Beveger en seg over fylkesgrensa til Telemark, blir de sammenhengende forekomstene litt mer utydelige. Likevel er det interessant at det også er forekomster i og ved Kragerø, som gjerne kalles «sørlandsbyen i Telemark». Når jeg ellers i avhandlinga bruker benevnelsen Stord-Kragerø, er det Agder, Rogaland og kystforekomstene i Kragerø, Sveio og Stord jeg refererer til.

5.1.5 Østlandet

Telemark, er det allerede gjort litt rede for. Kanskje kan en se en del av forekomstene her i sammenheng med de store forekomstene langs kysten i sør og sør-vest. Å se dette i en sammenheng styrkes ved at Telemark, som er nærmest Agder av fylkene på Østlandet, har den høgeste forekomsten i relative tall av kystfylkene²⁴ på Østlandet. I øvrige kystfylker på Østlandet ser det ut til å være spredde forekomster, uten at noen tydelige tendenser avtegner seg. Legg likevel merke til den lave forekomsten (7) i hovedstaden.

²⁴ Med dette mener jeg alle fylkene på Østlandet med kyststripe. Det vil si alle utenom Oppland og Hedmark.

5.1.5.1 Hedmark

Kart 4: Forekomster i Hedmark

Hedmark er et fylke som virkelig skiller seg ut. For resten av landet har det vært en gjennomgangstone at forekomstene er langs kysten. Kyst er noe Hedmark ikke har. Det avtegner seg også klare mønstre i fylket. I Mjøstraktene er det få forekomster, her er det forekomster i dagens Ringsaker (2),²⁵ på Løten (1) og i Stange (2). Nabo fylket Oppland grenser til dette området videre vestover, og i Oppland er det bare tre forekomster. Langs Glomma, opp gjennom Østerdalen er det derimot flere forekomster: Kongsvinger (1),

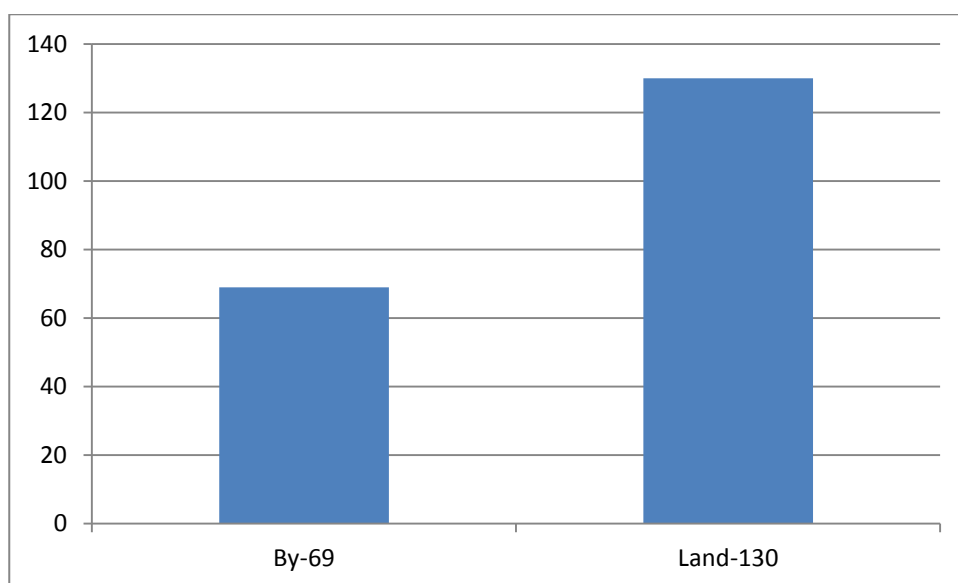
²⁵ Antall forekomster i parentes

Våler (2), Elverum (2), Åmot (1), Stor-Elvdal (2) og Alvdal (1). Videre østover mot Sverige er det dessuten en oppsiktsvekkende stor forekomst i Trysil (6) (se også punkt 8.2).

5.2 By og land

Som et ledd i arbeidet med å kunne fastslå hvordan navnene kan ha oppstått og spredd seg, har jeg sortert navnene etter bykommuner og landkommuner. Dimensjonen by-land har vært interessant i navnesammenheng. Det har bl.a. vist seg at nye navnemoter først får innpass i byene (Alhaug 2003/2004: 82-83).

Diagram 6: Fordelinga av forekomster mellom bykommuner og landkommuner, absolutte tall.

Slik en ser av diagram 6, er nesten to tredjedeler av forekomstene fra landet. Her må en likevel ha i bakhodet at de fleste bodde på landet på 1800-tallet, 25 prosent bodde i bykommuner 1875 (Statistisk sentralbyrå). Det betyr at i relative tall vil det være flere forekomster i byer enn på landet. Dessuten vil det være ulike svar for ulike landsdeler. Disse er igjen vanskelig å sammenligne fordi enkelte områder har store innflytelsesrike byer, mens andre områder har få og små byer, og desto mere befolkning på landet.

På grunn av den lille utbredelsen i de fleste store byer, har jeg konsentrert meg om å se på de to større byene som har en del forekomster, samtidig som også omlandet til de to har det.

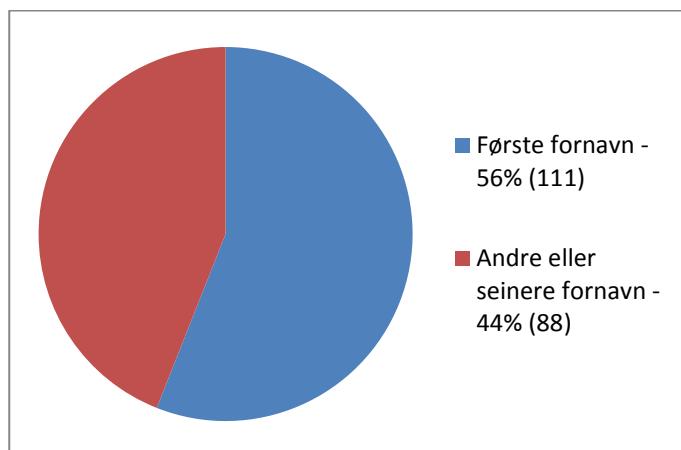
De to er Stavanger og Trondheim. Her tenker jeg på innovatørens fødselsår, for å kunne anslå noe om navnene kanskje kan ha spredd seg ut fra byen eller inn til byen.

I Stavanger er det ikke mulig å skille forekomstene ut fra resten av fylket, bærerne av latiniseringsnavn på –in(i)us, avleda av kvinnenavn, er født i omtrent samme tidsrom som i resten av Rogaland. I Trondheims tilfelle kan det virke som om forekomstene i byen er noe seinere enn spesielt forekomstene langt inn i Trondheimsfjorden, men samtidig er den tidligst fødte i området fra nettopp Trondheim. Derfor er det også her vanskelig å være påståelig.

Uansett hvor man forsøker å se på fødselsårstall i forhold til mulig geografisk spredning i et område, er bakgrunns materialet for begrensa. Problemet som dukker opp her, er at en kan anta at en del navnebærere har dødd på 1800-tallet, før tellinga i 1865. Det i kombinasjon med at materialet også baserer seg på 1900-tellinga, vil alltid dreie befolkningsgrunnlaget i retning slutten av 1800-tallet. Likevel er det klart at en potensielt kunne ha avdekket lokale mønster dersom for eksempel en by kun hadde hatt forekomster fra en gitt tidsperiode, og den samme byens omland fra en annen. Slike klare tendenser er ikke å spore noe sted.

6. Posisjon

Diagram 7: Prosentvis fordeling av navnebærerne med avledningsnavn som første fornavn og som andre eller seinere fornavn. Heile tall i parentes.

Posisjonen til navnene med ending på -in(i)us ser ut til å samsvare ganske godt med navn på -ine. «Namna på -ine var særlig populære i namn nummer 2[...]»(Alhaug 2008: SIDE). Heile 44% av navnene på -in(i)us er navn nummer to. En skal være forsiktig med å spekulere, men kanskje er dette et utslag av at en ønsker å teste gangbarheta til en slik ny type navn. I så fall svarer dette til «triability» (Rogers 1995). Foreldrene vil altså i en prøvefase teste ut navnet i 2. posisjon. Det er mer «forpliktende» å ha et -in(i)us-navn som første eller eneste navn, ettersom navnet da blir tiltalenavn (Alhaug 1989: 89). I tilfeller der disse navnene er oppkallinger, kan også «relative advantage» (Rogers 1995) være en del av forklaringsnøkkelen. I denne fordelingen, ligger det at flere navn gir en mulighet til å oppkalle en person etter flere, også kvinner. Et moment som taler i mot en sammenheng mellom posisjonen til navn på -ine eller -in(i)us og «relative advantage», er at den normale rytmen i dobbeltnavn, kort-lang²⁶ (Stemshaug 2008: 180) ofte ville blitt endra dersom en skulle plassere de gjerne lange navnene på -in(i)us først. Det kan også være grunn god nok, til at heile 44 prosent har avledningsnavnet som nummer to eller seinere.

²⁶ Altså et enstava navn først, deretter et flerstava. For eksempel *Leif Sarinius*.

6.2 Posisjon i områder med høg forekomst

Tabell 2: Prosentvis fordeling av navnebærerne med avledningsnavn som første eller eneste fornavn og som andre eller seinere fornavn. Områder med store forekomster.

Område	1. eller eneste fornavn	2. eller seinere fornavn
Lyngen-Saltfjellet	72 %	28 %
Indre Trondheimsfjord	67 %	33 %
Stord-Kragerø	49 %	51 %
Hedmark	86 %	14 %

Ser en på posisjonen i områder med høg forekomst av navnene, gir det ei rekke interessante utslag. I området Stord-Kragerø fordeler navnene seg jamt.²⁷ I de resterende områdene har nokså mange flere avledningsnavnet som første eller eneste fornavn, spesielt i Lyngen-Saltfjellet og i Hedmark.²⁸ Dersom en antar at «triability»(se punkt 6.) har noe med posisjonen til navnene å gjøre, kan dette kanskje generelt sett peke i retning av større etablert aksept for navnetypen i områdene med flest forekomster, noe som ville være naturlig.

²⁷ Det er likevel et lite utslag med flere i 2. posisjon i Agder og likeledes et lite utslag med flere i 1. posisjon i Rogaland.

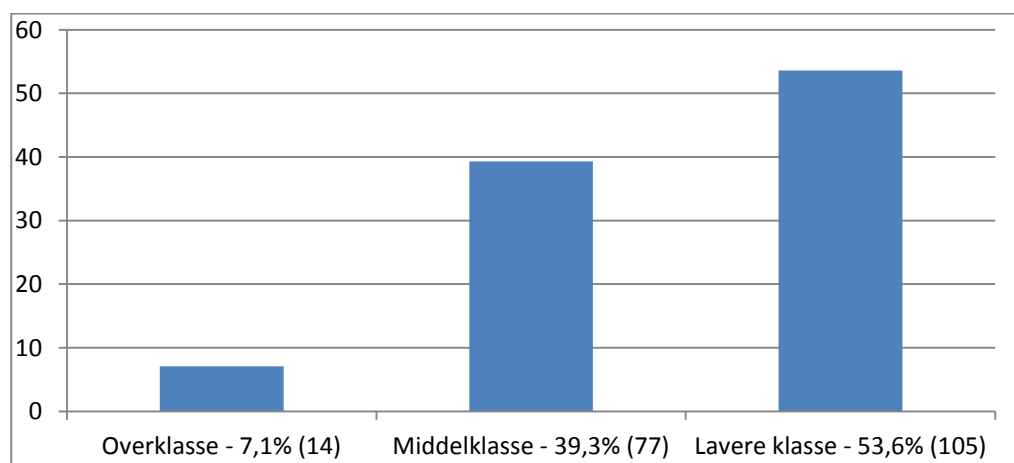
²⁸ Dersom en avgrensar området ytterligere i Hedmark, er det fortsatt det samme bildet som avtegner seg. I Hedmark er det dessuten forbausende mange som har navnet som eneste fornavn.

7. Sosial fordeling

Kunnskap om hvordan navnene er fordelt på langs sosiale skillelinjer kan si oss noe om hvem som tok i bruk navnene og potensielt noe om hvordan og hvorfor de fikk det gjennomslaget de gjorde. Personnavn med latinisering kaller en gjerne lærde navn (Rentenaar 1995: 200). Det er dermed naturlig å tru at de som benytter navnetypen enten kommer fra de øvre samfunnslag eller ønsker å strekke seg etter dem, tenk bare på den satiriske komedien «Erasmus Montanus» av Ludvig Holberg. Rentenaar er riktig nok lengre tilbake i tid når han sammenligner Norden og Nederland. Her hevder han at det i motsetning til i Nederland «I Norden var [...] utænkeligt at anvende et latiniseret fornavn sammen med et ikke-latiniseret efternavn[...]» (Rentenaar 1995: 203). Blant de 199 latiniseringene som ligger til grunn for denne oppgaven har ingen latinisert etternavn. Dette sett i sammenheng med hvordan de 199 fordeler seg på sosiale klasser, kan en nok avfeie en utstrakt lærd bruk av navnene.

Jeg har ikke konkrete tall om andelen av befolkninga i hver av klassene. Jeg regner likevel med at jeg kan legge til grunn at bare en liten del av befolkninga tilhørte overklassen, mange flere til middelklassen og de fleste til den lavere klassen. De tre personene jeg ikke var i stand til å plassere i sosial klasse er tatt ut av grunnlaget for denne delen.

Diagram 8: Prosentvis fordeling av navnene etter sosial status i heile landet. Absolutte tall i parentes.

Tallmaterialet tyder ikke på at det er en klar tendens i hvem som tok i bruk navnetypen først. Mengdene passer nokså godt overens med slik en kan tenke seg at heile befolkninga fordeler seg, men kanskje kan en antyde litt flere navnebærere i middelklassen enn det befolkningssammensetninga skulle tilsi. For at en innovasjon skal spre seg, er det ei forutsetning at den har prestisje (Rogers 1995). At navnetypen ikke ser ut til å ha et klart grunnlag i overklassen, kan være en årsak til at den ikke har spredd seg i større grad. Samtidig vil jeg understreke at det er vanskelig å komme med sikre vurderinger på bakgrunn av de nasjonale funnene.

7.1 Sosial fordeling i områder med høg forekomst

For å komme nærmere kvalifiserte vurderinger av hvordan navnetypen blei brukt, har jeg sett nærmere på den sosiale dimensjonen i områdene med høg forekomst.

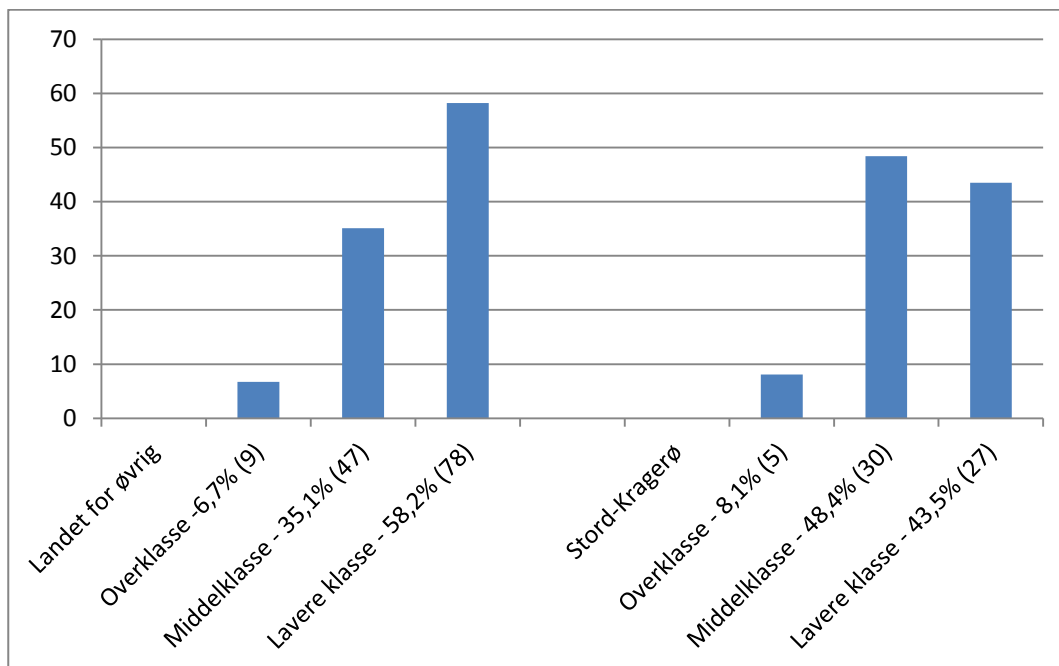
For alle områdene med høg forekomst av navnene, utenom Stord-Kragerø, er tallene nokså like de nasjonale tallene. Med ett unntak: Hitra har den nordligste forekomsten av navn fra overklassen, det er altså ingen i denne kategorien ellers i Trøndelag eller i Nordnorge.

7.1.1 Sosial fordeling i området Stord-Kragerø

Dette området skiller seg ut blant områdene med høg forekomst, ved at både overklassen og spesielt middelklassen er sterkere representert. Dessuten er det enklere å vurdere området, ved at det har omtrent 15 prosent av befolkninga i 1875, men så mye som 33 prosent av forekomstene av mannsnavn på –in(i)us, avleda av kvinnenavn. Det er den største andelen i forhold til befolkninga av alle områdene med høg forekomst.²⁹ Dessuten er tallene så mye større enn for de andre områdene at de er mye mindre utsatt for tilfeldigheter i materialet.

²⁹ Basert på fylkestall, ikke de avgrensa områdene.

Diagram 9: Prosentvis fordeling av navnene etter sosial status i området Stord-Kragerø, sammenligna med resten av landet. Absolutte tall i parentes.

Kanskje en ser konturene av større prestisje langs kysten heilt sør i landet. Ved at spesielt middelklassen er bedre representert kan en i alle fall antyde at navneformen på det punktet har hatt bedre vekstvilkår her enn i resten av landet.

8. Refleksjoner rundt årsakssammenhenger

I denne delen vil jeg prøve å nøste sammen noen tråder, og prøve å peke på noe av det som kan ligge bak utbredelsen til mannsnavn på –in(i)us avleda av kvinnenavn. Det er vanskelig å si noe virkelig sikkert om navnetypen, men det finnes trekk som gjør at en kan gjøre kvalifiserte vurderinger. I tillegg til det som allerede er nevnt i avhandlinga, vil jeg i denne delen trekke inn noen ytterligere momenter, blant annet litt historikk. Jeg vil i all hovedsak konsentrere meg om områdene med høg forekomst, som allerede er gjort rede for tidligere i avhandlinga.

Området med den største forekomsten, Stord-Kragerø, vil jeg vie ekstra mye oppmerksomhet.

8.1 Nordnorge - fra Saltfjellet til Lyngen

I dette området er navnetypen i aller høyeste grad et kystfenomen. Det er ikke noen spesielle avvik fra resten av landet når det kommer til verken sosial status eller fordelinga mellom by og land. Jeg har tidligere pekt på at Nordnorge skiller seg ut når det gjelder kreativitet i navnelaginga (se punkt 2.1). Når en vet at så mange som 72 prosent av navnebærerne i Saltfjellet-Lyngen har navnetypen som første eller eneste fornavn (se tabell 2), kan en i lys av begrepet «triability» (se punkt 6.) anta at navnetypen hadde stor grad av aksept i området. Og, at det er den nordnorske navnekreativiteten som står bak den høge forekomsten. Det som dessuten støtter bruken av ukonvensjonelle navn i Troms og nordre Nordland, og slik støtte utslagene i denne undersøkelsen, er at dette også er området med høyest frekvens av slektsnavn brukt som fornavn (Samuelsen 1999: 53).

Det pekes på at det er et skille i navnelaginga mellom Finnmark og de to andre fylkene (Alhaug 1985A: 89). Et geografisk skille i Lyngen, er jo ikke et skille mellom Troms og Finnmark, men det er naturlig å sammenligne området nord for Lyngen med Finnmark. Dette fordi den norsk-finske/kvenske og samiske innflytelsen, tiltar betraktelig herfra.

Som nevnt noen ganger i denne avhandlinga; tallene er små. Likevel kan en ane konturene av spredning langs kysten der folk ferdes: Fra Bodø og området rundt, ut til Lofoten og Vesterålen og videre langs leia til Tromsø.

8.2 Hedmark – Østerdalen og Trysil

I Likhet med i Nordnorge, har Østerdalen vist seg å være et område med stor kreativitet i navnelaginga (Alhaug 2012B). Hedmark er også det området der flest har navnetypen som første eller eneste fornavn med 86 prosent (se tabell 2). Igjen kunne en se utbredelsen i lys av «triability» (se punkt 6.), som i Nordnorge. Naturlige kommunikasjonsmønstre, i dette tilfellet langs Glomma, ser igjen ut til å spille en rolle. Så langt ser funnene altså ut til å stemme ganske godt overens med det en finner i Nordnorge.

Det er likevel noen andre ting en bør legge merke til i Hedmark. Uavhengig av navnetype har en gjerne bare ett fornavn i området (Alhaug 1985B: 55), det gjør at en ikke kan tillegge «triability» like stor vekt som en kunne tenke i utgangspunktet. I tillegg til forekomsten i Østerdalen, er den desidert største forekomsten i fylket i det tilgrensende Trysil.

Når forekomsten er så stor som den er i Østerdalen og østover, sett i forhold til Mjøstraktene og også Oppland, er det en fristende tanke at disse innovasjonene kan ha hatt større gjennomslag her fordi området har vært mindre tradisjonsbundet og konservativt enn i de tradisjonsrike landbruksområdene lengre vest. Dette er naturlig nok vanskelig å bevise, men er en tanke det er verdt å ta med seg i vurderinga. Når det gjelder Trysil, grenser kommunen til Sverige. I Sverige har latiniseringer generelt hatt større gjennomslag i personnavn enn i Norge. Kanskje er bruken av slike navn i området generelt, Trysil spesielt, et utslag av påvirkning fra Sverige? Dersom utbredelsen har noe med Sverige å gjøre, kunne en antyde nok et naturlig kommunikasjonsmønster: Trysilelva går over til å bli Klaraälven på svensk side. Elva har vært en kommunikasjonsåre i århundrer, ikke minst gjennom omfattende tømmerfløting.

8.3 Nord-Trøndelag – Indre Trondheimsfjord

Dette området skiller seg trolig ikke ut som et spesielt kreativt område, når det kommer til navnelaging. Dessuten er andelen med navnet som første eller eneste fornavn, vesentlig lavere her, men fortsatt 66 prosent (se tabell 2). På den andre sida ser en her også konturene av et spredningsmønster som følger ei naturlig ferdselsåre, altså Trondheimsfjorden.

Det er allerede nevnt at en kan dele området inn i forskjellige navneområder (se punkt 5.1.2). Forekomstene passer godt inn i dette mønsteret. Men, hva er bakgrunnen til denne oppblomstringa, spesielt på østsida av Trondheimsfjorden? En tanke kunne være at den kjente kontakten mellom Trøndelag og Jemtland kunne spille inn her, i likhet med den muligheten jeg har skissert for de østlige delene av Hedmark. Imidlertid peker Kristoffer Kruken på at navnene i Trøndelag ikke ser ut til å ha vesentlige fellestrekk med de i Jemtland (Kruken 1990: 118-119) og at navnene er «meir einsarta i Jemtland enn i Trøndelag» (Kruken 1990: 110). Riktignok er dette basert på situasjonen på 1600-tallet, men det ser ut til at en kan avfeie en svensk innflytelse som grunnlag for forekomstene ved Trondheimsfjorden.

Det er i det heile tatt vanskelig å gi gode forklaringer på fenomenet her. For ytterligere å leite etter spor, har jeg gått gjennom de enkelte navnebærerne og fedrene deres, for først og fremst å se etter sammenheng i levevei, men heller ikke der er det noen tydelige tendenser en kan trekke ut. Kanskje er det rett og slett snakk om en lokal oppblomstring, som har spredd seg innafor ett navneområde? Den finnes også i sjølve Trondheim, men det er heller ikke klare sammenhenger mellom når navnebærerne blei født i det ene eller andre området. Kanskje må man ty til Sundt og Aasen, altså at navneformene er et resultat av en nyhetssyke, der folk brukte slike latiniserte former med et lærd preg for å pynte på navnene sine (se punkt 1.2), for å framstå som noe «finere»?

8.4 Den sørlige kyststripa – Stord-Kragerø

Området langs kysten heilt sør i landet har vært noe av det mest utfordrende å forklare i denne avhandlingen. Kysten i sør skiller seg ut fra resten av områdene med høg forekomst av mannsnavn avleda av kvinnenavn ved hjelp av suffikset –in(i)us, på flere måter. Samtidig gjør den relativt store forekomsten her, at jeg har lagt ekstra mye innsats i å finne ut hva som kan ligge bak tallene. Både på grunn av den store forekomsten i seg sjøl, men også fordi det statistiske materialet er sikrere når grunnlaget er større. Denne delen av landet har en tredjedel av alle forekomstene i landet, men bare omtrent 15 prosent av innbyggerne i 1875.

Ser en til den geografiske spredninga, føyer området seg til de naturlige mønstrene en ser ellers i landet. Det er i aller høgste grad et kystfenomen, med bare noen heilt få forekomster i innlandet. Her stopper likevel de store likhetene.

Området har den desidert største andelen av navn i andreposisjon eller lenger ut i navnekomplekset (se tabell 2). Dermed kunne en kanskje peke på en større grad av «triability»(se punkt 6.) her. På den andre sida er området også det med høgst prosentandel av navnene i middelklassen (se diagram 9). Altså skulle en tru at navnetypen hadde større aksept i dette området, gjennom høgere sosial status. Forholdet mellom disse to faktorene er dermed muligens noe motsetningsfylt. Likevel ligger det største utslaget i forhold til resten av landet i den sosiale statusen, og jeg regner dermed med at navnetypen hadde noe større aksept på kysten Stord-Kragerø enn i resten av landet.

8.4.1 Stord-Kragerø og «hollandartida»

For å se etter mulige årsaksforhold bakom forekomstene lengst sør i landet, gikk jeg gjennom en del historisk materiale. Det som fanga oppmerksomheta mi var den såkalte «hollandartida»³⁰ mellom 1550 og 1750 (Løyland 2012).

Nå er faren alltid til stede for at en finner det en leiter etter. Altså at jeg ser sammenhenger med denne tida, fordi det nettopp er her jeg søker svar. Spesielt sia jeg sjøl er halvt nederlander og nederlandsktalende, har jeg prøvd å være bevisst på dette. Samtidig som det ikke er til å stikke under en stol, at emnet nok fanga oppmerksomheta mi mer enn det det ellers ville ha gjort, har min personlige bakgrunn også gitt meg en noen fordeler i undersøkelsene mine.

Et moment som slo meg med en gang dette kom inn i arbeidet med oppgaven, er den utbredte bruken av latiniseringsendinger jeg kjenner fra nederlandsk navnetradisjon, fortsatt den dag i dag. For å gå dypere inn i stoffet, tok jeg kontakt med dr. Doreen Gerritzen ved Meertens Instituut i Amsterdam, som var svært hjelpelig med kilder og mulighetene for søk i navneregistre i Nederland. Nederland har ikke åpne søkbare databaser over 1800-tallet, slik en finner hos Digitalarkivet eller RHD.³¹ Når jeg har gjort denne typen søk, har det dermed vært spesielt i byarkivet til Amsterdam (<http://stadsarchief.amsterdam.nl/>) som har et omfattende digitalisert materiale tilgjengelig.

I tillegg til navnekildene i Nederland har jeg basert meg på ny og gammel norsk litteratur som dekker emnet. Disse tar opp mange aspekter ved «hollandartida» og har dermed vært til stor hjelp.

³⁰ Nederland og Holland er benevnelse som brukes om hverandre. Holland er egentlig området langs kysten, et stykke nord og sør for Amsterdam. Her lå de fleste viktige og rike byene. I dag er Holland to av tolv provinser i Nederland. Nederland er området i Europa, mens Kongeriket Nederlandene omfatter oversjøiske territorier.

³¹ Registreringscentralen for historiske data ved Universitetet i Tromsø.

«Hollendartida» kan kort oppsummeres i en periode med utstrakt kontakt mellom Norge og Nederland, spesielt Amsterdam. Dette foregår først og fremst i tida rundt Nederlands gylne århundre, på 1500-, 1600- og 1700-tallet, men det er også seinere spor av den.

Kontakten mellom Norge og Nederland tok skikkelig til med trelasthandelen. Nederland, med Amsterdam i spissen, hadde et umettelig behov for tømmer til skipsbygging og ekspanderende byer³² (Sogner 2012: 9-10). Med handelen og Amsterdams vekst fulgte en stor emigrasjon fra Norge til Nederland, som i historieskrivinga har kommet i skyggen av den voldsomme utvandringa til Amerika (Sogner 1994: 11). Et interessant aspekt ved utvandringa, er at det nesten var like mange kvinner som menn, som reiste til Nederland (Sogner 2012: 28) og i perioden 1621-1720 kom 53 prosent av disse fra Rogaland og Agder (Sogner 2012: 37). I 1650 kan en hevde at Amsterdam er Norges største by, med flere nordmenn enn folketallet i Bergen over hundre år seinere (Sogner 2012: 30).

En del av disse årstallene kan nok synes langt tilbake i tid, når en ser på navn på 1800-tallet. Den historiske oppsummeringa over er fra høgdepunktet for kontakten mellom Norge og Nederland, de representerer ikke slutten. For eksempel varte trelasteksporten ut 1700-tallet (Løyland 2012: 27) Videre vil jeg gå litt mer inn på faktorer som er mer direkte vesentlig i kultursammenheng:

«Men alle handelsfolka og arbeidsvandarane som fór mellom Norge og Nederland, førde også til tette mellommenneskelege band og mykje kvardagsretta kulturutveksling mellom vanlege folk. [...] Møbel, motar, mat og namneskikkar er bare nokre få sider av dei mangfaldige kulturimpulsane innbyggjarane i Norge henta heim frå Nederland. Og fordi deira språk, religion, kultur, mote veremåte og byggjeskikk var med på å prege kvardagen i meir enn to hundre år, har vi framleis mykje av dette, meir eller mindre umerkande, med oss i dagleglivet.» (Løyland 2012: 9-10)

³² En kan med rette si at Amsterdam står på en norsk skog (påler).

Slik en ser av sitatet over, var kulturimpulsene vidtrekkende. Når vi tenker på migranter, tenker vi nok gjerne på folk som drar fra et sted til et annet, og blir der. Det en ser av migrasjonen mellom Norge og Nederland, er at folk drar mye fram og tilbake: Ni av ti menn var sjømenn (Sogner 2012: 69) som kunne være i nederlandsk tjeneste i årevis før de kom heim (Løyland 2012: 103). Kvinner tjente bedre i tjeneste i Amsterdam, en tjeneste som seinere ga dem bedre karrieremuligheter heime: «En troværdig Mand har ogsaa fortalt mig, at de bedre Familier i Mandal endnu i dette [attende] Aarhundredes Begyndelse nødig fæstede Stuepiger, som ikke havde været i Holland.» (Daae 1880: 94). Folk dro også for å drive småhandel og gå i lære (Løyland 2012: 104, 87-88). Kontakten har altså vært stor. Fokuset ligger i stor grad på nederlandske handelsmenn og norske migranter. En kan lese at handelsmennene handlet direkte med bøndene langs kysten,³³ og at de la til rette for næringer på land i Norge. Ikke bare gjennom hogst, fiskerier og steinbrudd, men også gjennom handverk, som båtbygging i Søgne (Daae 1880: 66). I det samme Søgne, hersker det dessuten «hollandsk Renlighed» tidlig på 1800-tallet (Sundt 1869: 148).

En tydelig pekepinn i forhold til navn gir historielitteraturen når det kommer til folk med nederlandifiserte navn. Brynjulv Knudsen blei til Barend Coers og Anne Larsdatter til Annatie Lorens (Løyland 2012: 102-103), Jens Gerttsønn til Dirk Gerrits (Sogner 2012: 128). Det er viktig å være klar over at denne nederlandifiseringa enten kan være utslag av at folk tilpasser seg det samfunnet de har flytta til, eller at de blir skrevet inn i nederlandske register etter nederlandske navnemønster.

Det finnes også mange eksempler på nederlandske navn som kom til Norge på denne tida. Eksempler på slike er *Laurits*, *Katrine*, *Juliane*, *Gesine*, *Cornelius*, *Teis*, og *Didrik* (Løyland 2012: 158). Nå er ikke noen av eksempelnavnene mannsnavn avleda av kvinnenavn, men en ser både latiniseringer og –ine-endinger. Uansett er det viktigste poenget i denne omgangen, at en kan slå fast at Nederland hadde stor innflytelse. Spesielt på området lengst sør i landet, kulturelt, språklig og også på navnesida.

³³ Lovlig og ulovlig.

Går en over til navnene denne avhandlinga tar for seg, mener jeg at disse har en potensiell sammenheng med nederlandsk navnetradisjon. Derfor vil jeg videre redegjøre mer spesifikt for de tingene som peker i den retninga.

En viktig bakgrunn for den utstrakte bruken av latiniseringer generelt i nederlandsk navnetradisjon, er den katolske kirka, «Katolikker hadde for vane å registrere ungene sine med latinske, latiniserte eller opprinnelige former. Pastoren noterte ikke *Joke*, men *Johanna*. Ikke *Wim*, men *Wilhelmus*.» (Gerritzen 1998: 8, min oversettelse). Nederland er delt mellom katolske og protestantiske områder, men det en ser i den katolske navnetradisjonen finner en igjen i den protestantiske, bare ikke like absolutt (Gerritzen 1998: 8-9). Gerritzens doktorgradsavhandling er basert på den nederlandske folketellinga i 1947, men mønstrene hun beskriver er gamle og blei beholdt i alle fall til og med etterkrigsgenerasjonen. Går en over til mannsnavn avleda av kvinnenavn, ser en at det i 1947 finnes ganske mange menn med navnetypen, noen eksempler er *Catharinus*, *Catrinus*, *Trinus*, *Gertrudus*, *Reginus*, *Marginus*, *Josephinus* og *Wilhelminus* (Gerritzen 1998: 85-86). I tillegg nevnes *Helenus* og *Helenius* (Gerritzen 1998: 85)(Schaar 1992: 183). Dette var altså i 1947, men det er ingen ting som tyder på at dette var en tiltagende navnemote i Nederland.

Fra eksempelavnene i 1947, kjenner en igjen *Catharinus*, *Catrinus*, *Reginus*, *Marginus*, *Josephinus* og *Helenius* fra materialet bak denne avhandlinga. Jeg har nevnt problemet med søkbare nasjonale lister i Nederland, men søk i byarkivet i Amsterdam og provinsarkivet i Drenthe³⁴ viser at disse navnene var å finne også før og på 1800-tallet.

Jeg har tidligere nevnt at navnebærerne i området Stord-Kragerø har høgere sosial status enn i de andre områdene med stor forekomst. Ser en dette i sammenheng med at kvinner fikk bedre arbeid heime i Norge gjennom arbeidserfaring fra Nederland, kan et mulig svar ligge her. Altså at folk sto seg bedre gjennom kontakt med Nederland og nederlendere, og at nederlandske eller nederlandskklingende navn dermed fikk større gjennomslag i befolkninga gjennom høgere status.

³⁴ Søking i Amsterdams arkiv er logisk med tanke på hvor de fleste nordmennene dro, søk i andre provinsarkivs databaser har vært mer tilfeldig, alt etter hvor tilgjengelige data de forskjellige har.

Legger en sammen disse funnene av stort samkvem mellom den sørligste delen av Norge og Amsterdam, mange kulturimpulser som slo rot i Norge, at andre nederlandske navn kom til landet og den navnetradisjonen en vet en del om fra Nederland, vil jeg hevde at det er svært sannsynlig at den store utbredelsen av mannsnavn avleda av kvinnenavn i området Stord-Kragerø har en sammenheng med Nederland.

8.5 «Hollandartida» og andre deler av landet.

Jeg vil først si at det ikke er mulig å være like bastant når det kommer til andre deler av landet enn området Stord-Kragerø. Til det er bandene til Nederland for uklare og forekomstene for små. Det finnes likevel spor som kan peke i den retninga og uten å tørre å påstå noe tar jeg det derfor med her.

En vet at nederlenderne frakta tømmer ut fra havner fra Oslofjorden til Trøndelag (Løyland 2012: 23, 32). Videre kjøpte de opp klippfisk i Trondheim og spesielt på Nordmøre, med senter i Kristiansund. En vet også om en nederlander som kjøpte opp gårder her og i tillegg dreiv stort på Grip og Tustna (Løyland 2012: 55-59). I Trondheim hadde handelsfamilier tett kontakt med Nederland (Løyland 2012: 54).

Jeg har tidligere nevnt noen navn som ser ut til å ha vært brukt over flere århundrer i Nederland (se punkt 8.4). En finner *Marginius* og *Marginus* på Hitra og i Trondheim. *Reginus* finner en igjen i Trondheim. Som sagt er forbindelsen mellom andre deler av landet og Nederland ikke stor nok, og navnematerialet for lite til at jeg vil dra slutninger på bakgrunn av den. Likevel er det slående at Trøndelag og Nordmøre pekes på som områder med mye kontakt med Nederland. Det er en stor forekomst av navnene i denne avhandlinga i Trondheimsfjorden, en god del i Trondheim og de fleste av forekomstene i Møre og Romsdal er på Nordmøre. En kan i alle fall tenke seg at påvirkninga har noe med utbredelsen å gjøre. Til sist vil jeg gjøre det forbeholdet, at det ikke vil være usannsynlig dersom en del av navnetradisjonene jeg sporer til Nederland også kan ha vært gjeldende i Tyskland. Noe av eventuell internasjonal påvirkning kan også ha tatt denne vegen til Norge.

9. Didaktisk perspektiv

Denne avhandlinga skal inneholde et didaktisk perspektiv. Det tar jeg opp i denne delen. Jeg vil konsentrere meg om læreplanen i norsk, dens formål, hovedområder og kompetansemål. I denne sammenhengen vil jeg begrense meg til den videregående skolen, og hvordan personnavn som tema kan benyttes der. Jeg vil dessuten se på det tverrfaglige potensialet som ligger i navneundersøkelser, sett i lys av læreplanene i norsk, historie og i sosiologi og sosialantropologi for den videregående skolen. Jeg vil forholde meg til personnavn som tema generelt, men også forsøke å trekke inn tematikken i mi egen avhandling. Læreplanene som blir brukt i denne delen er fra *Læreplanverket for Kunnskapsløftet* (LK06). Formål og hovedområder gjelder både grunnskolen og den videregående skolen.

9.1 Personnavn og læreplanen i norsk.

Mange av formålene, hovedområdene og kompetansemålene i LK06 er nokså generelle. Dette gir rom for å tolke mange ulike temaer inn i hvert mål. Det er ingen mål som knytter seg til navn spesielt. Derfor blir denne delen også en øvelse i hva en kan tolke inn i kompetansemål og hvorfor. Svært generelle mål, som muntlige og skriftlige presentasjonsformer i ulike sjangre, kunne en naturligvis også koble opp mot tenkt arbeid med personnavn. Slike mål holder jeg meg imidlertid unna, fordi de kan brukes om alle tenkelige temaer i de fleste fag.

Innledningsvis vil jeg også nevne at personnavn er et tema som motiverer og engasjerer. Alle har et forhold til navn, til sitt eget og til de omkring seg. Det er altså noe den enkelte eleven har lett for å relatere seg til og dermed skulle navn være et utmerket utgangspunkt for også å ta tak i andre fenomener. Fenomener innafor språk, for eksempel lydendringer, slår også ut i personnavn. Kulturmønstre, i form av kontakt med omverdenen, slår ut i personnavn. Hildegunn Otnes har pekt på slike potensialer, og at navn ofte ender opp som noe artig en ikke relaterer til språkemnene (Otnes 1995: 16).

9.1.1 Formål for faget

«Norskfaget etablerer seg i spenningsfeltet mellom det historiske og det samtidige, det nasjonale og det globale» (LK06: Læreplan i norsk – formål). Dette er et av en rekke punkter i læreplanen der en trekker inn breie perspektiver, både i tid og geografi. Videre peker en i formålsdelen på at «Dagens situasjon er preget av kulturutveksling og kommunikasjon på tvers av tidligere grenser — språklig, kulturelt, sosialt og geografisk.» (LK06: Læreplan i norsk – formål).

Personnavn vil være naturlige å trekke inn i begge disse sammenhengene. Navnene er utmerkede eksempler på historiske endringer og på påvirkning utenfra. Slik en også holder fram i formålene for norskfaget, har en lett å framheve internasjonalisering og tilhørende påvirkning, nesten som om det skulle være noe nytt. Bare i denne avhandlinga har jeg pekt på mulig påvirkning fra Sverige, Tyskland og Nederland, og på mulige internasjonale trender. Dette ligger opptil flere hundre år tilbake. Vil en gå lengre tilbake, kunne en for eksempel se på hva innføringa av kristendommen gjorde med navnebruken og finne spor av dette i sagalitteraturen. Slik kan navnene være med på å vise sammenhenger og å skape en kronologi om språk- og kulturpåvirkning fram mot vår egen tids massive angloamerikanske navne-, språk- og kulturpåvirkning.

9.1.2 Hovedområder og kompetansemål i læreplanen

Hovedområdene i læreplanen for norsk er *muntlige tekster*, *skriftlige tekster*, *sammensatte tekster* og til sist, *språk og kultur*. Naturlig nok er det fortrinnsvis i hovedområdet *språk og kultur* personnavn vil passe inn, sia en her skal ta for seg hvordan tekst og språk forandrer seg over tid.

Hovedområdet *skriftlige tekster* er også aktuelt. Dette fordi en her kan finne spor av navnetradisjoner, kanskje spesielt i sagalitteraturen. En kan også se til hvordan nasjonalromantikkens forfattere gjennom si skrivning forsterka den nordiske navnerenessansen (f.eks. Dahlberg 2010: 16), eller hvordan engelsk litteratur har påvirka navnevalg (f.eks. Kisbye 1987: 12-13).

Kompetansemålene knytter seg til sine respektive hovedmål. Utover det jeg allerede har redegjort for under hovedmålet *skriftlige tekster*, vil jeg ikke trekke inn spesifikke kompetansemål tilknyttet hovedmålet.

9.1.2.1 Kompetansemålene til *språk og kultur*

Som nevnt over, er det først og fremst til kompetansemål fra hovedområdet *språk og kultur*, det er naturlig å knytte personnavn.

Målene, «forklare flerspråklighet og gi eksempler på hvordan språklig og kulturell samhandling kan bidra til språklige endringer og kulturell bevissthet» (LK06: Læreplan i norsk – kompetansemål, vg1) og «drøfte sider ved norsk språkpolitikk og kulturutvikling i et globaliseringsperspektiv» (LK06: Læreplan i norsk – kompetansemål, vg2), går direkte på det jeg allerede har redegjort for i punkt 9.1.1. I tillegg forandrer navnene seg gjennom århundrene etter mønster fra annen språkendring, å ta utgangspunkt i personnavn som elevene allerede har et forhold til, er en potensielt effektiv metode for å forklare andre fenomener. Lydoverganger kan en for eksempel illustrere ved å ta fatt i gamle nordiske navn (Otnes 1995: 17-19).

«Samtale om utviklingen av samisk språk og kultur i lys av norsk språk- og fornorskingspolitikk» (LK06: Læreplan i norsk – kompetansemål, vg3) er nok et kompetansemål som kan sees i sammenheng med navn. Her kan en for eksempel om fornorskningstida også påvirke navngivninga hos samer. Fordi elevene på seg sjøl kjenner hvor personlig og viktig et navn er, kan dette gi en nøkkel til forståelse for hvordan norsk politikk ovenfor minoriteter har arta seg.

Det er i tillegg flere kompetansemål som går på bruk av kilder, både digitale baser og tradisjonelle biblioteksdata-baser. Dette går rett inn i slik en gjerne jobber med navnegransking, og som denne avhandlinga også er et resultat av. Altså systematisk arbeid med databaser, der skikkelig forberedelse i form av klare mål er nødvendige. For å avgrense søkene og for å i det heile tatt finne relevant informasjon.

Til sist er det et eget mål at elevene skal gjennomføre en fordjupningsoppgave.³⁵ Det har vært pekt på skoler der en har jobba systematisk med personnavn som tematikk for dette, med gode resultater og med fokus på sin egen skole og sitt eget nærmiljø (Apalset 1988: 20-22). Fordjupningsoppgaven er en mulighet for elevene til å ta fatt i det de sjøl er mest interessert i. Det er dessuten en av de beste sjansene elevene har til å gjøre undersøkelser generelt, men også å til å fokusere på sitt eget nærmiljø. Mi egen erfaring fra slikt arbeid er at elever som jobber med språk og navn i eget nærmiljø, opplever både stor grad av mestring og gjennom det motivasjon for norskfaget.

9.2 Tverrfaglighet

En av de store mulighetene som ligger i navnegranskinga, er mulighetene for å jobbe tverrfaglig med stoffet. Som nevnt innledningsvis i kapitlet, tenker jeg her fortrinnsvis norsk, historie og sosiologi og sosialantropologi. I den sammenhengen er det et forbehold jeg må ta, sosiologi og sosialantropologi er ikke et fellesfag slik norsk og historie er. Derfor kan det i praksis vise seg vanskelig å inkludere dette faget. På den andre sida kan læreplanmålene fra faget stå som eksempler på hvordan også fellesfaget samfunnsfag kan inkluderes. I tillegg til disse fagene kunne en inkludere matematikk og muligens økonomifag, dersom en ser for seg arbeid med omfattende tallmateriale.

Læreplanen i sosiologi og sosialantropologi går inn på en rekke emner som kan kobles mot personnavn. Noen stikkord er *massemedier*, *kultur* og *sosial ulikhet*. I tillegg er vitenskapelig metode (kvalitativ/kvantitativ) viktig i samfunnsfagene, noe som er høgaktuelt dersom en skal gjennomføre en navneundersøkelse.

Historiefaget gir konteksten til periodene, som kan være ei forutsetning for å forstå fenomener. Bare i denne avhandlinga ser en forankring i historiefaget gjennom den franske revolusjonen og «hollandartida», og altså hvordan historiefaget kan hjelpe en til større forståelse og potensielle forklaringer.

³⁵ Denne er nokså tilsvarende det tidligere særemnet, men er noe tona ned i omfang.

10. Avslutning

10.1 Sammendrag

Jeg har i denne avhandlinga forsøkt å kartlegge en bestemt type innovasjonsnavn i Norge på 1800-tallet. Disse innovasjonsnavnene er mannsnavn med endelsen –in(i)us avleda av kvinnenavn. Kartlegginga har foregått med bakgrunn i folketellingene i 1865 og 1900. Slik jeg sier innledningsvis, har disse navnene vært en kvit flekk på navneforskningskartet, sia de bare så vidt er nevnt i forbindelse med andre navnefenomener.

Til slutt satt jeg med 199 innovasjoner på landsbasis. De er å finne i heile landet, men på Vestlandet mellom Ålesund og Bergen finner en ingen slike innovasjoner. Det er også svært få forekomster i innlandet ellers i landet, med et stort unntak for Hedmark. Under kartlegginga har jeg identifisert fire områder med spesielt stor forekomst av innovasjonsnavnene. De fire er området mellom Saltfjellet og Lyngen, de indre delene av Trondheimsfjorden, den østlige delen av Hedmark og kysten fra Stord til Kragerø.

Jeg viser flere ganger til at materialet avhandlinga baserer seg på, er begrensa. Det gjør at små unøyaktigheter eller tilfeldigheter kan gjøre store utslag. Derfor har jeg i prosessen valgt å konsentrere meg om områdene med stor forekomst. Den største, mest påfallende forekomsten er kysten fra Stord til Kragerø. Jeg har dermed via dette området enda mer oppmerksomhet en de øvrige områdene med stor forekomst. I tillegg til den reine kartlegginga er det derfor disse områdene som har vært i søkelyset når jeg har forsøkt å analysere funnene med bakgrunn i annen navneforskning, historiske kilder og sosiale aspekter.

Slik en kanskje kunne vente ser navnenes utbredelse ut til å følge kulturgrenser og tradisjonelle kommunikasjonsmønstre. Innovasjonsnavnene på –in(i)us er å finne langs kysten og langs dalfører. Det er naturlig å spørre seg hvor disse innovasjonene starter før de brer seg utover. I lys av annen navneforskning ville det være naturlig å tru at de starter i byer og hos øvre sosiale lag, for så å bre seg utover og nedover. Funnene i denne avhandlinga bryter med dette spredningsmønsteret. Det er lite som indikerer at innovasjonene har starta i byene eller i øvre sosialt sjikt. Det eneste mulige unntaket her

er på kysten Stord-Kragerø der middelklassen er bedre representert blant innovatørene enn ellers i landet.

Imidlertid føyer flere av områdene med mange innovasjoner seg til områder som en i annen navneforskning har utpekt som områder som skiller seg ut. Dette gjelder områder som har blitt pekt på som særegne målt mot andre områder, som utbredelsesområdet i Nord-Trøndelag eller i Troms og Nordland. Det gjelder også områder der en har pekt på spesielle trekk ved navnelaginga, som i østlige deler av Hedmark. En kan ha som utgangspunkt at jo lengre frem i navnekomplekset et navn er, jo mer akseptert er det. Da er det svært interessant at de to områdene som tidligere har vært pekt på som spesielt kreative i navnelaginga, Nordnorge og Østerdalen, også har den høyeste prosentandelen mannsnavn på –in(i)us i første posisjon. I de aktuelle områdene kan dette tyde på større aksept for navneinnovasjoner generelt.

Avhandlinga gir ikke entydige svar på hvordan og hvorfor fenomenet fortona seg som et popularitetsblaff på 1800-tallet. Til det er navnegrunnlaget til dels for lite, til dels for sprikende, og det er en del regionale forskjeller. Sjøl om kurven er noe brattere, synes de mannlige avledningsnavnene å følge et popularitetsmønster nokså likt det for kvinnenavn på –ine. Dette var ikke uventa sia noen av mannsnavnene er omvendte moveringer (se punkt 2.2) og dermed baserte seg på et kvinnenavn eller et mulig kvinnenavn.

Jeg har ikke funnet navnelitteratur der en peker på trekk ved navnene i området Stord-Kragerø som er relevante for avhandlinga. Ettersom nettopp dette området viste seg så markant i kartlegginga mi, har jeg gjort betydelig innsats for å finne relevante kilder som kunne si meg noe. Etter omfattende lesing av historisk litteratur om området pekte de fleste i ei retning: Nederland. Til mitt hell er det i inneværende år kommet ut to bøker om områdets kontakt med Nederland, og i noen grad omfatter de også navnetilfang. Dessuten behersker jeg nederlandsk og har gjennom det enkelt kunnet kommunisere med en svært hjelpelig nederlandsk navneforsker, samt søke i digitaliserte kilder i Nederland. Sammenfallene mellom den kontakten historisk litteratur skisserer mellom den sørligste kyststrekninga og navneforekomster både her og i Nederland er sterke. Et av de tydeligste funnene utover kartlegginga i avhandlinga er dermed den nederlandske påvirkninga en ser lengst sør i landet på 1800-tallet.

I tillegg til den faglige delen i nordisk språk, skal denne avhandlingen ha en didaktisk del. I denne delen har jeg skissert hvordan undersøkelser av personnavn generelt kan kobles opp mot norskfaget i den videregående skolen. Dette har jeg fortrinnsvis gjort gjennom å se læreplanens kompetansemål i lys av navneforskning. I tillegg har jeg sett på det tverrfaglige potensialet som ligger i arbeid med navn. Konklusjonen min er at arbeid med navn er velegna for både norskfaget og tverrfaglig arbeid. Navn kan være en metode for å øke elevenes forståelse, det kan også bidra til tverrfaglig arbeid i fag som tradisjonelt står langt fra hverandre.

10.2 Videre forskning

Gjennom arbeidet med denne avhandlingen har jeg sett flere muligheter for ytterligere forskning, utover det jeg har hatt mulighet til å gjøre. Jeg har i avhandlingen nevnt at begynnelsen av 1800-tallet ikke er like godt dekt som slutten, fordi folketellingene foregikk i 1865 og 1900. Derfor kan en forvente at en del innovatører døde før tellinga i 1865. Gjennom arbeidet mitt har jeg sett eksempler på flere slike i kirkebøker og ministerialbøker. Dette er kilder utover det avhandlingen er basert på. Ei omfattende kartlegging av slike kilder ville antakelig resultere i flere innovasjonsnavn av samme type som i denne avhandlingen. Dessuten ville det garantert flytte en del av førsteforekomstene lengre tilbake i tid.

Et annet omfattende arbeid som potensielt kunne gitt nye og sikrere svar, ville være å kartlegge bruken av navnene utover innovatørene. Slik kunne man slått fast et sikrere spredningsmønster og også fått klarere svar på hvordan navnene har utvikla seg med tanke på sosial status.

Jeg har via den nederlandske påvirkningen nokså mye plass. Et aktuelt arbeid ville være å undersøke denne påvirkningen mer heilhetlig, ikke bare innafor den ene navnetypen som er gjenstand for denne avhandlingen. Det ville gi et mer heilhetlig bilde og ganske sikkert vise tydeligere trekk i styrken og utbredelsen av påvirkningen.

Litteratur og kilder

Alhaug, Gulbrand, 1985A: «Noen trekk ved fornamna i Nord-Noreg», i *Studia anthroponymica scandinavica* 3. Bloms Boktryckeri. Uppsala. s. 73-102.

Alhaug, Gulbrand, 1985B: «Noen skilnader i namnemønsteret mellom Nord-Noreg og Indre Austland», i *Nyere nordisk personnavnstatistikk*. Norna-rapporter, Norna-forlaget, Uppsala. s. 42-56.

Alhaug, Gulbrand, 1986: «Namneleddsoppkalling i Nord-Noreg på 1900-talet», i *Nordlyd – Tromsø university working papers on language & linguistics* 11. Tromsø.

Alhaug, Gulbrand, 1989: «Eg er døypt *Per Jørn*, men dei fleste kallar meg berre *Per*», i *Studia anthroponymica scandinavica* 17. Swedish science press. Uppsala. s. 67-92.

Alhaug, Gulbrand, 2003/04: «Hanne Elise Caroline», i *Namn og nemne* 20/21. Norsk namnelag. Bergen. s. 63-94.

Alhaug, Gulbrand, 2004: «Teaching of anthroponymy: a Norwegian contribution», i *Onoma* 39. International Council of Onomastic Sciences (ICOS). Uppsala. s. 173-194.

Alhaug, Gulbrand, 2008: «Namnemotar i Noreg frå 1700-talet til i dag», i *Språknytt* 2. Språkrådet. s. 10-13.

Alhaug, Gulbrand, 2011: *10001 navn – norsk fornavnleksikon*. Oslo. Cappelen Damm.

Alhaug, Gulbrand, 2012A: *Fornamnsstatistikk basert på folketeljingane av 1801, 1865, 1875 og 1900*. Stensil.

Alhaug, Gulbrand, 2012B: *Nylaga namn i Hedmark fylke på 1800-talet*. Upublisert.

Apalset, Asbjørg, 1988: «Personnamn som særpensum i videregående skule», i *Nytt om namn* 8. s. 20-22.

Dahlberg, Lars Eirik, 2010: *Gandalf Tryggve, Gudrun Bergljot og Ragnvald Tjodolf: Nordiske renessansenavn som innovasjon i et sosiologisk og geografisk perspektiv*. Mastergradsoppgave i nordisk språkvitenskap, Universitetet i Tromsø.

Dalen, Arnold o.fl., 2008: *Trøndersk språkhistorie*. Det kongelige norske videnskabers selskab. Trondheim.

Digitalarkivet. Lokalisert seinest 18.11.2012 på <<http://da3.uib.no/cgi-win/WebGlobal.exe>>.

Daae, Ludvig, 1880: *Nordmænds Udvandringer til Holland og England i nyere Tid: et Bidrag til vor Søfarts Historie*. Cammermeyer. Christiania.

Drents archief. Lokalisert seinest 17.11.2012 på <<http://www.drenlias.nl/>>

Gerritzen, Theodora J. M. (Doreen), 1998: *Voornamen – onderzoek naar een aantal aspecten van naamgeving in Nederland*. Doktorgradsavhandling, Universiteit van Amsterdam.

Gustafsson, Linnea, 2002: *Novation i norr*. *Anthroponymica Suecana* 12. Kulturens frontlinjer 39. Umeå.

Johannessen, Ole-Jørgen, 1985: «Personnavnbruk i Bergen, Christiania, Hobøl og Os prestegjeld i 1808», i *Nyere nordisk personnavnstatistikk*. Norna-rapporter 29. Norna-förlaget. Uppsala. s. 57-85.

Kisbye, Torben, 1987: «De engelske drengenavne i Danmark – en skitse til et psyko- og socio-onomastisk projekt», i *Nyere nordisk personnavnstatistikk*. Norna-rapporter 29. Norna-förlaget. Uppsala. s. 9-22.

Kruken, Kristoffer, 1990: «Personnavn i Trøndelag og Jemtland i første halvdel av 1600-tallet», i *Institutt for namnegransking – Årsmelding 1989*. Universitetsbibliotekets Hustrykkeri. Oslo. s. 101-119.

Letto, Torill, 2007: *Navneskikker i Lyngen på 1800-tallet – en undersøkelse av navngiving i et språkkontaktområde i et etnisk og religiøst perspektiv*.

Mastergradsavhandling i nordisk språkvitenskap, Universitetet i Tromsø.

Løyland, Margit, 2012: *Hollendartida i Norge*. *spartacus. Oslo.

Læreplanverket for kunnskapsløftet. Lokalisert seinest 19.11.12 på

<<http://www.udir.no/Lareplaner/>>

Nyström, Staffan, 1996: «Namnmönster, namnsystem, onomastikon – något om namnförrådets art och struktur», i *Den ellefte nordiske navneforskerkongressen*. Norna-rapporter 60. Norna-förlaget. Uppsala. s. 133-148.

Otnes, Hildegunn, 1995: «Med Tor som veiviser», i *Norsklæraren* 2. s. 16-24

Registreringsentalen for historiske data. Lokalisert seinest 18.11.2012 på

<<http://www.rhd.uit.no/folketellinger/folketellinger.aspx>>.

Rentenaar, Rob, 1995: «'Lærde' slægtsnavne i Nordvesteuropa. Nogle typologiske forskelle», i *Slektsnamn i Norden*. Norna-rapporter 58. Norna-förlaget. Uppsala. s. 201-212.

Rogers, Everett M, 1995: *Diffusion of innovations*. Free press. New York.

Samuelson, Cissel, 1999: *Nye namn i nye tider – bruken av slektsnavn som fornamn på 1800-talet*. Hovudoppgåve i nordisk språkvitenskap, Universitetet i Tromsø.

Sogner, Sølvi, 1994: *Ung i Europa*. Universitetsforlaget. Oslo.

Sogner, Sølvi, 2012: *Og skuta lå i Amsterdam....* Aschehoug. Oslo.

Schaar, dr. J van der o.fl. (red.), 1992: *Spectrum voornamenboek*. Het Spectrum. Utrecht.

Stadsarchief Amsterdam. Lokalisert seinest 19.11.12 på <<http://stadsarchief.amsterdam.nl>>.

Statistisk sentralbyrå. *Historisk statistikk. Tabell 3.2 Hjemmehørende folkemengde, etter fylke*. Lokalisert seinest 18.11.2012 på <<http://www.ssb.no/histstat/tabeller/3-2.html>>.

Statistisk sentralbyrå. *Historisk statistikk. Tabell 3.1 Hjemmehørende folkemengde*. Lokalisert seinest 18.11.2012 på <<http://www.ssb.no/histstat/tabeller/3-1.html>>.

Stemshaug, Ola, 2008: «Namn i Trøndelag og på Nordmøre», i: Arnold Dalen o.fl. (red.): *Trøndersk språkhistorie*. Det kongelige norske videnskabers selskab. Trondheim. s. 155-225.

Sundt, Eilert, 1869: *Om Renligheds-Stellet i Norge: Til Oplysning om Flid og Fremskridt i Landet*. Abelsted. Christiania.

Sundt, Eilert, udatert: «Sprogets Bygde-Skikke», i *Folkevennen*. s. 95-116.

Weise, Lis, 1989: «Mine, Dine og Sine –Kvindenavne på -ine», i *Studia Onomastica – Festskrift till Thorsten Andersson den 23 februari 1989*. Almquist & Wiksell International. Stockholm. s. 415-425.

Wolffsohn, Michael & Thomas Brechenmacher, 1990: *Die Deutschen und ihre Vornamen*. Diana. München og Zürich.

Aasen, Ivar, 1997: *Norsk Navnebog eller Samling af Mandsnavne og Kvindenavne*. Høgskolen i Volda. Volda.

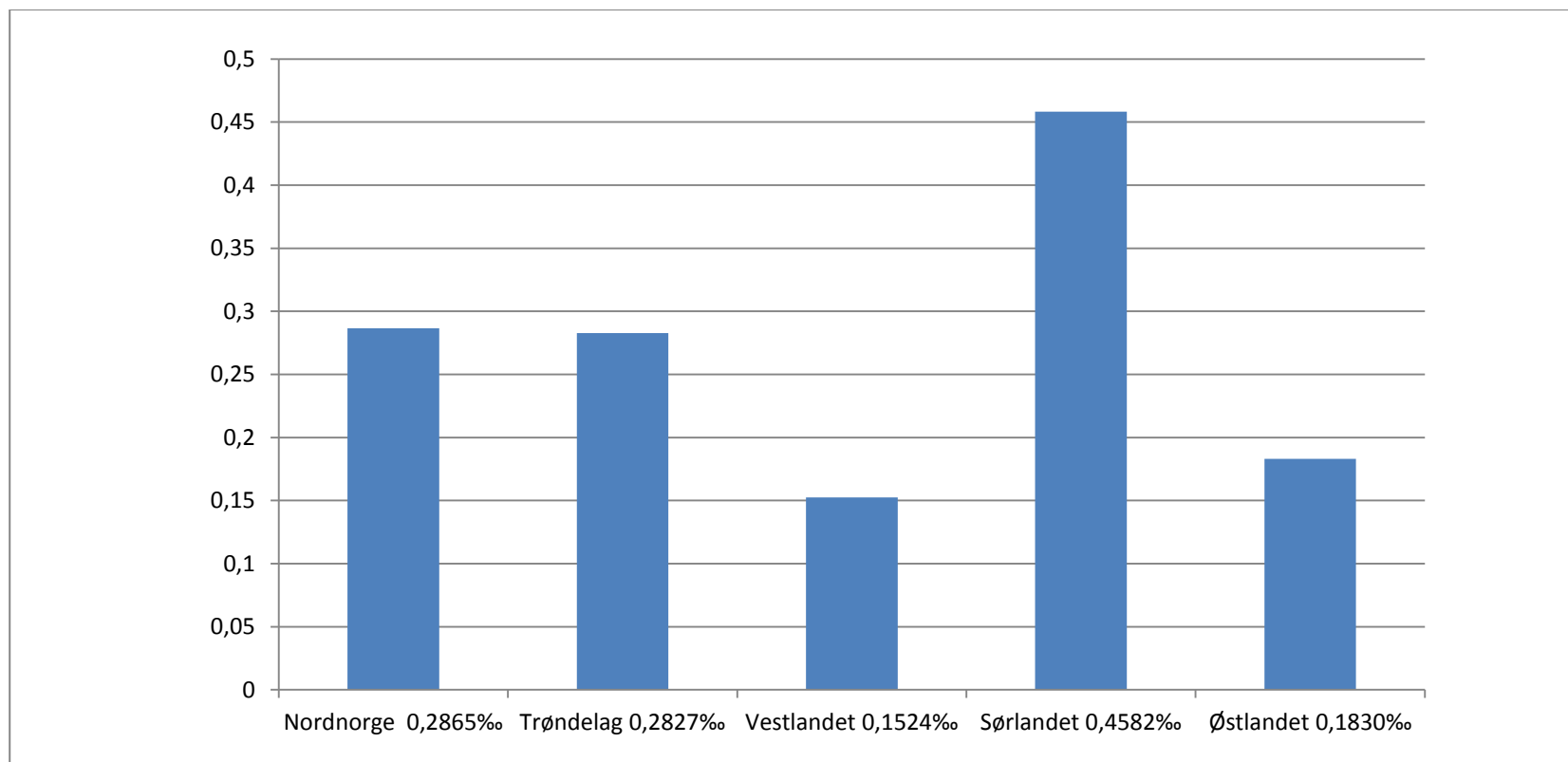
Aasen, Ivar, 2006: *Namnesamlingar av Ivar Aasen*. Norsk bokreidingslag. Bergen.

Vedlegg

Vedlegg 1: Forekomstene av mannsnavn på –in(i)us i ulike landsdeler, relative tall.....59

Vedlegg2: Førsteregistreringer av mannsnavn med endinga –in(i)us fra
folketellingene i 1865 og 1900..... 60

Vedlegg 1: Forekomstene av mannsnavn på -in(i)us i ulike landsdeler, relative tall.

Vedlegg2: Førsteregistreringer av mannsnavn med endinga –in(i)us fra folketellingene i 1865 og 1900.

Reg	Treff	Født	Fornavn	Etternavn	Yrke	Fødested	Bosted
0	berentinus	1897	Berentinus	Stensland		Neviyrk Amerika	Haugesund
0	maninius	1888	Pauvl Maninius	Kristiansen	intet	Fredrikshald Sm	Halden
0	valinius	1864	Vallinius	Verntzen	Høvlerimester	Fredrikshal Sm	Drammen
0	dinius	1857	Oscar Dinius	Danielsen	Sagarbeider	Fredrikstad Sm	Larvik
0	evenelinus	1889	Hans Evenelinus	Evensen		Fr.stad	Moss
65	syrinius	1832	Christian Syrinius	Myhrvold	Skipper	Fredriksstad	Fredrikstad
65	elvinus	1852	Jan Elvinus Anshelm	Jaenzon		Moss	Moss
0	firminus	1854	Peder Firminus	Aarvold	Sogneprest i Bjugn	Moss	Bjugn
65	matinius	1826	Mathinius	Hanssen	bestyrer Gaardbruget	Spydeberg Prgj.	Spydeberg
0	ostinius	1877	Paul Ostinius	Paulsen	Lægtermand Sjømand	Tune Sm	Tune
0	søvrinius	1877	Hagbart Søvrinius	Olsen	Letmatros	Glemminge Sm	Glemmen
65	baltinius	1850	Baltinius	Toresen		Vestby Prgj.	Vestby
0	peterinius	1852	Karl Peterinius	Christiansen	Kjørekarl ved Privat Pudretfabrik	Vestere Aker	Kristiania
65	dinus	1848	Dinus	Johansen		Høland	Søndre Høland
65	tarinius	1860	Tarinius	Andreassen		Høland	Søndre Høland
65	matinus	1809	Matinus	Larsen	Gaardbruger og Selveier	Urskoug	Aurskog
0	lovinus	1890	Lovinius	Ingvaldsen		Enebak Ak	Enebakk
65	lektinius	1864	Ludvig Lectinius	Larsen		Nitedals Prgj.	Nittedal
65	orinius	1855	Carl Orinius	Sørli	Skomagersv.	Hakedalen	Kristiania
65	gorinius	1828	Gorinius	Eriksen	Gaardbruger og Forpagter	Næs Prgj.	Nes

65	gorinus	1853	Gorinus	Andersen		Næs	Nes
65	gurinius	1848	Gurinius	Olsen	Dagarbeid.	Næs Prgj.	Nes
65	selinius	1859	Ludvig Selinius	Evens.*		Eidsvold	Eidsvoll
65	østinius	1837	Østinus	Hansen	Selveier	Hurdalen	Hurdal
0	aldinius	1896	Fritjof Aldinius	Sandin		Kristiania	Kristiania
65	berntinius	1824	Olavus Berntinius	Nielsen	Maskinarbeider	Kristiania	Kristiania
0	gunnirinus	1887	Haral Gunirinus	Thoresen		Kristiania	Kristiania
65	jorginius	1863	Argo Gjorginius	Johanesen	for Regning af %Søn%, Fattigkassen	Christiania	Brevik
65	kirstinius	1864	Niels Kirstinius	Nielsen		Christiania	Kristiania
0	kvintinus	1891	Qvintinus	Lundgren		Kristiania	Aker
0	linius	1897	Georg Linius	Karlsen	Fostersøn	Christiania	Vestby
65	marsinius	1841	Theodor Marchinius	Guneriusen	Theodor Marchinius Arbeidsmand	Øvre Foss	Kristiania
0	tallinius	1875	Tallinius Sabinius	Mathisen	Elektrisk. Montør ved Lysanlæg	Kristiania	Kristiania
0	tretinius	1880	Tretinius Bindebald	Sundin	Havnearbeider	Kristiania	Kristiania
65	østinius	1862	Alexander Østinius	Gundersen		Christiania	Kristiania
65	kastinius	1821	Kastinius	Stefansen	Huseier	Hedemarken	Aker
65	randinius	1854	Jakob Randinius	Jakobsen		Kongsvinger	Kongsvinger
65	albinus	1838	Albinus	Kristiansen	Gaardbruger og Selveier	Næss store, Prgj.	Aurskog
65	mattinus	1849	Mattinus	Olsen	Tjenestedreng	Næss Prgj.	Ringsaker
65	retinius	1850	Rethinius	Danielsen		Næs Hede.	Næs
65	perginus	1859	Perginus	Andersen		Ringsaker	Ringsaker
65	mardinus	1838	Mardinus	Mikkelsen	Murer arbeider	Vang	Hamar
65	syverinius	1854	Hans Syverinius	Halvors.*		Furnæs Prgj.	Hamar
0	oltinius	1900	Sverre Oltinius	Olsen*	Søn	Løten	Løten
65	pervinus	1854	Pervinus	Pedersen		Romedals Prgj.	Romedal
65	berginius	1828	Berginius	Bendixen	Murer	Stange	Hamar
65	matrinus	1862	Matrinus	Evensen		Stange	Stange
65	otinius	1830	Ottinius	Andersen	Smedesvend	Stange	Kristiania

						Hedemarken	
0	minius	1853	Minius	Skaare	Gaard- og Skogeier S	Brandval Hed	Brandval
0	minus	1880	Minus	Olsen	Skogsarbeider	Brandval Hed	Brandval
65	sirinus	1865	Sirinus	Mortensen		Vaaler	Våler
0	syrinus	1855	Syrinus O.	Bråten	Jord- og skogsarbeide. Selveier	Vaaler Hed	Våler
65	syverinus	1846	Syverinus	Mathiasen	hjælper Faderen med Gaardsbrug.	Vaaler	Våler
65	karinus	1819	Karinus O.	Storhoff	Arbeider	Elverums Prgj.	Elverum
65	torinus	1816	Thorinus	Jenssen	Formue	Elverum	Elverum
65	veginus	1840	Aksel Veginus	Pedersen	hjælper Faderen med Gaardsbruget	Elverum	Elverum
65	gelinus	1858	Gelinus	Gjermundsen		Trysil	Trysil
65	helinus	1849	Helinus	Johnsen	Skrædderdreng	Trysil	Trysil
0	ingrinus	1860	Ingrinius	Haugen	Gårdbruger, selveier Jord og skogsarbeide	Trysil	Trysil
65	ingrinus	1848	Ingrinus	Engebretsen	Hjælper Faderen	Trysil	Trysil
0	olinus	1844	Olinus	Nyhuus	Kontorist i Statistiske Censtralbureau, Matematiklærer (Privat)	Trysil	Kristiania
65	paulinus	1852	Paulinus	Martinsen		Trysil	Trysil
0	åstinus	1876	Aastinus	Putmoen	Skogsarbeider	Trysil	Trysil
65	antinus	1848	Antinus	Severinsen	Tjener	Aamot	Åmot
65	dortinus	1823	Dortinus	Tollefsen	Husmand med Jord	Aamot Prgj.	Åmot
0	gurinus	1836	Gurinus L.	Arnestad	Tømmerhugger	Aamot Hed	Åmot
65	korinus	1849	Iver Korinus	Johnsen	Arbejder	Storelvedalen	Åmot
65	perlinus	1830	Perlinus	Andreassen	Husmd med Jord	Storelvedalens Prgj.	Åmot
0	autinus	1888	Autinus	Lauritssen	Søn	Ytre Rendal	Ytre Rendal
0	dortinius	1823	Dortinius	Ingebrigtsen	Husm. m j, Jordbrug & Smed	Lilleelvdalen Hed	Foldereid
0	severinus	1841	Hans Severinus	Aas	Gaardbruger S	Vestre Toten	Østre Toten
65	tinus	1816	Johan Thinus	Winter	Snædkersvend	Thoten	Kristiania
65	justinius	1834	Justinius	Holm	Glasfabrikant	Jevnakers Prgj.	Beitstad
65	riginus	1850	Riginus	Fridriksen		Jevnakers Prgj.	Beitstad
65	augustinus	1854	Augustinus	Nilsen		Lands Prgj.	Søndre Land
0	maratinus	1878	Johan Maratinus	Madsen	Portør ved Rigshospitalet	N. Land	Kristiania

65	augustinus	1786	Augustinus	Olsen	Lægdslem	Ringeriget	Lier
0	barinus	1853	August Barinus	Jahnsen	Prest og Forstander ve Diakonisseanstalten	Drammen	Kristiania
65	bartinus	1835	Bartinus	Syversen	sigarlegger hos Langaar	Drammen	Kristiania
65	katarinus	1823	Catharinus	Bang	Stipend & Cand theol	Drammen	Kristiania
65	laurinius	1840	Bernhard Lourinius	Mathiesen	Handelsbetjent	Drammen	Kristiania
0	marsinus	1871	Chas?? Marsinus	Olsen	Sømand	Drammen	Kristiania
65	masinus	1850	Amund Massinus	Niels Andreass.*	Skoledisipel	Drammen	Drammen
0	monsinus	1883	Jacob Monsinus	Wulfsberg	Gymnasiast	Drammen Bu	Drammen
65	valtinius	1857	Hans Valtinius	Andreasen		Drammen	Drammen
65	ninius	1855	Ninius Benjamin	Olavussen		Kongsberg	Kongsberg
65	severinius	1848	Adolf Severinius	Syvvertsen		Kongsberg	Drammen
0	sinus	1841	Sinius	Nilsen	Skomager	Kongsberg Bu	Sande
65	tinius	1816	Tinius	Bryn	Pragtisenerede Lege	Kongsberg	Kongsberg
65	olinus	1857	Vilhelm Olinus	Andreas. Brath		Vesfossen i Eker	Kongsberg
0	morinius	1889	Karll Morrinjus	Pedersen		Horten JL	Horten
65	sabinus	1859	Hjalmar Sabinius	Berg		Horten	Horten
65	martinius	1788	Marthinus	Gjersøe	Skibsrheder	Tønsberg	Tønsberg
65	anotinus	1858	Anotinus	Jacobsen*		Sandefjord	Sandefjord
65	mortinus	1790	Mortinus	Salvesen	Gaardbruger og Leilæending	Skaue Præstegjeld	Skodje
0	sørinius	1845	Sørinius	Olsen	Uldvarehandler	Skoger JL	Skoger
65	nitinius	1847	Nitinius	Olsen	Tømmermand	Hillesta Pr.	Horten
0	sofinus	1879	Alfred Sofinius	Olsen	Matros	Sem JL	Sem
0	augustiniu s	1817	Augustinius	Torsen	Lever af sine midler	Nøtterø JL	Nøtterøy
65	berinius	1857	Adolf Berinius	Abrahamsen		Noter Pr.	Nøtterøy
65	ransinius	1837	Nils Ransinius	Nilssen	Styrmand og Selveier	Nøterø	Nøtterøy
65	torinius	1832	Thorinius	Larsen	Bygselmand Matros	Nøterø Pr.	Nøtterøy
0	eguinius	1870	Eguinius Leganger	Magnus.	Matros	Tjøme per Tønsberg	Skip
0	larginius	1878	Larginus	Lars.	Stuert	Hedrum	Skip

65	karinius	1820	Carinius	Halvorsen	Matros	Tanum	Horten
0	justinus	1825	Justinus Chr.	Helgesen	Handelsmand	Fredriksværn	Kristiania
0	sabinus	1830	Sabinus	Helgesen	Vagtmand ved "Hospitset" Rosenkrantzg. Kra.	Fredriksværn	Kristiania
0	jerstinus	1891	Jerstinus	Larsen	Datter Søn	Kragrø Brb	Porsgrunn
0	septinius	1884	Konrad Septinius	Pedersen	Skydsgut	Kragerø Brb	Kragerø
65	serinius	1839	Adolf Serinius	Frodesen	Styrmand	Kragerøe	Kragerø
65	marinius	1827	Hans Marinius	Andersen	Handelsborger	Brevig	Brevik
65	hansinius	1840	Tollef Hansinius	Henriksen	Styrmand	Porsgrund	Porsgrunn
0	randinus	1853	Randinus	Andersen	Sagfører	Skien	Sandefjord
0	toldinius	1885	Toldinius	Nilsen	Søn	Skien Brb	Skien
65	agestinus	1827	Agestinus	Nielsen	Kjører	Slemdal	Larvik
65	kristinius	1831	Christian Christinius	Isaksen	Sadelmager	Gjerpen Prgj.	Skien
65	mettinus	1849	Mettinius	Hansen	Sømand	Bamble	Bamle
0	albinus	1875	Albinus	Klausen	Arbeider ved isbrug	Skaatø Brb	Skåtøy
0	isinius	1849	Ole Isinius	Hanssen	Gaardsbrug S, Skovdrift	Solum Brb	Solum
65	kistinus	1807	Fredrik Kistinus	Dahl	Selveier Skolelærer og Kirkesanger	Holden	Holla
65	alvinus	1831	Alvinus	Sørensen	Sømand	Vestermoland Prgj.	Vestre Moland
65	felvinus	1859	Oluf Felvinus	Madsen		Vestermoland	Vestre Moland
65	gartinius	1847	Axel Garthinius	Olsen	hjælper med Gaardsbruget	Vestermolands Prgj.	Vestre Moland
65	herinius	1850	Hendrik Herinius	Olsen		Arendal	Arendal
0	kaurinus	1863	Jens Caurinus	Larsen	Prest i Kria. indremission	Arendal	Kristiania
0	korinius	1850	Korinius	Arntsen	Skibsfører	Arendal Ned	Barbu
65	laurentinus	1844	Wilhelm Laurentinus	Hansen	Styrmand	Lillesand	Lillesand
65	ivinius	1864	Bernt Ivinius	Berntsen		Holt Prgj.	Tvedestrand
65	evinus	1828	J. Evinus	Abrehamsen	Gaardbr og Matros	Dybvaag	Dypvåg
0	vinus	1872	Vinius	Taraldsen	Styrmand	Flaugstad Ned	Tvedestrand
0	bartinius	1849	Mikal Barthinius	Niels.	Skibsfører	Hisø Sogn	Skip
0	åsinus	1882	Bernt Aasinus	Aanonsen	syg intet erhverv	Fjære	Fjære

65	mertinus	1855	Thorvald Mertinus	Christians.*		Hommedal	Landvik
0	nilsinus	1856	Nilsinius	Gurulfsen	Tømmermand tilsøs	Landvig sogn Ned	Fjære
0	dusinius	1891	Skrøder Dusinius	Knudsen		Eide Ned	Eide
0	avinius	1878	Avinius	Andersen	Sagbrugsmester eller arb.	Vestre Moland Ned	Vestre Moland
65	elvinius	1865	Elvinius A.	Tobiassen		V Molands Prgj.	Vestre Moland
0	gerinius	1874	Anders Gerinius	Anders.	Matros	Vestre Moland Ned	Skip
0	gesinius	1874	Gesinius	Andersen	Sømand, 2den Styrmd	Vestre Moland Ned	Vestre Moland
0	gjertinius	1847	Axel Gertinius	Bentsen	Gaardbruger og Arbeider	Vestre Moland Ned	Vestre Moland
65	inius	1863	Olaf Inius	Olausen		V Molands Prgj.	Lillesand
0	olvinius	1874	Syvert Olvinius	Ols.	1st Sturmand	Westre Moland Ned	Skip
0	orginus	1869	Johan Orginuss	Johannessen	Arbeider paa træsliberi	Vestre Moland Ned	Vestre Moland
65	valentinus	1854	Valentinus	Svendsen		V Molands Prgj.	Vestre Moland
65	åginus	1856	I. Oginus	Eliassen		V. Molands Prgj.	Tveit
0	helvinius	1841	Nils Helvinius	Thomasen	Skibstømmermand, tilsøs	Høvaag Ned	Høvåg
0	helvinus	1869	Tomas Helvinus	Orginiussen	Sjømand fisker	Høvaag Ned	Høvåg
0	lasinius	1819	Andreas Lasinius	Tønnesen	Skibsreder og gaardbruger	Høvaag Ned	Høvåg
65	orginius	1832	Orginius	Svendsen	Skibsfører	Høivaag Prgj.	Vestre Moland
65	ortinius	1861	Ortinius S.	Ortiniusen		Høivaag Prgj.	Høvåg
0	helevinius	1870	Ole Helevinius	Johnsen	Styrmand	Birkenes sogn Ned	Høvåg
0	moldinius	1893	Moldinius	Johnsen	Søn	Barbu Ned	Barbu
0	ovinius	1883	Ole Ovinus	Anders.	Dreng	Barbo Sogn	Skip
0	gustaviniu	1899	Gustavinius	Abrahamsen		Kristiansand	Kristiansand

	s						
65	katarinius	1849	Sophus Catarinius		Søefarende	Chrisand	Kristiansand
0	katrinus	1848	Sophus Catrinus	Simonsen	Expeditionsformand ved Petroleums og Maskinolje Raffineriet	Christiansand S	Kristiania
0	lavinus	1881	Sevrin Lavinus	Svendsen	Gaardsgut	Kristiansand	Kristiansand
65	salvinus	1856	Salvinus Charles	Olsen		Christianssand	Kristiansand
0	sørinus	1884	Oskar Sørinus	Larsen	Malerlærling	Kristiansand	Kristiansand
65	larsinius	1818	Larsinius	Ommundsen	Politibetjent	Mandal	Mandal
0	terinius	1897	Even Terinius	Tønnessen	Søn	Mandal	Mandal
65	elevinius	1865	Anders Elevinius	Guttormsen		Tveit Prgj.	Vestre Moland
65	alvinus	1858	Alvinus	Larsen		Søgne Prgj.	Søgne
0	berginus	1890	Berginus	Knudsen	Søn	Søgne LM	Søgne
0	revinius	1849	Ole Revinius	Olsen	Gaardbr. S	Søgne LM	Søgne
65	trivinius	1845	Teodor Trivinius	Olsen	Sømand	Søgne Prgj.	Halse og Harkmark
65	petrinus	1857	Ole Petrinus	Olsen		Mandals Prgj.	Halse og Harkmark
0	trevinius	1847	Weret Trevinius	Hans.	Skipfører	Hartmar sogn	Skip
65	olevinus	1849	Olevinius	Bentsen		Holme Prgj.	Holum
0	asinus	1871	Hans Asinius	Hansen	Gaardbruger S	Liknes LM	Kvinesdal
65	agustinus	1792	Agustinus	Rasmussen	Gaardbr. Selveier	Herreds Prgj.	Herad
0	sardinus	1877	Leonad Sardinus	Strøm	Letmatros	Vanse Prgj.	Skip
0	rosinius	1879	Rosinius	Nilsen	handelsbetjent	Hitterø LM	Hidra
65	bertinius	1817	Bertinius	Olsen	Skibsrehder Jagtefører	Egersunds Ladested	Egersund
0	elinus	1856	Nikolai Elinus	Mong	Gårdbr. og fisker	Egersund Sta	Eigersund
0	torginius	1836	Torginius	Johnsen	Skræddermester	Egersund Sta	Stavanger
0	abinus	1861	Olaf Abinus	Wathne	Agent	Stavanger Sta	Stavanger
0	albertinius	1838	Albertinius	Gundersen	Handelsmand Colonial	Stavanger Sta	Stavanger
65	albertinus	1838	Albertinus	Gundersen	Gesel	Stavanger	Stavanger
65	asserinius	1850	Samuel	Samuel.		Stavanger	Stavanger

			Asserinius				
0	gustinius	1875	Oluf Gustinius	Jonassen	Stenarbeider (Klæbersten)	Stavanger	Lindås
0	hjortinius	1887	Bjørn Hjortinius	Bjørnsen	Søn	Stavanger Sta	Stavanger
65	krestinus	1862	Hans Chrestinus	Jondahl		Stavanger	Stavanger
0	kristinus	1830	Christinus C.	Lange	Sogneprest, provst	Stavanger	Sandar
65	malvinus	1858	Martin Malvinus	Lie		Stavanger	Stavanger
65	mandinius	1851	Mandinius	Johnsen	Skoledreng	Stavanger	Stavanger
65	mertinius	1864	Johan Mertinius	Olsen		Stavanger	Stavanger
0	stinus	1845	Stinius	Steen	Kullager Mand	Stavanger Sta	Stavanger
65	storkinius	1852	Storkinius Marselius	Evertsen		Stavanger	Stavanger
65	zehinius	1858	Carl Zehinius	Sørens. Lura		Stavanger	Stavanger
0	dominius	1878	Ommund Dominus	Ommundsen	Søfarende	Haugesund	Haugesund
0	ferminus	1865	Berent Ferminus	Enes	Disponent dampskib. Skibsreder fh. Skibsfører	Haugesund	Haugesund
65	sivabinus	1864	Civabinus	Sigvedsen		Haugesund	Stavanger
0	vestinus	1896	Artur Vestinus	Kalberg	Søn	Haugesund Sta	Høyland
65	birtinius	1845	Birthingius	Knudsen	hjælper Faderen med Grdsb.	Hellelands Prgj.	Helleland
0	edvardinus	1894	Isak Edvardinus	Kristoffersen	Barn	Ogne Sta	Ogna
65	sekinus	1865	Sekinius	Svendsen		Kleps Prestegj	Klepp
65	tardinius	1841	Peter Tardinius	Tønnessen	hjælper Moderen med Gaardsdrivten	Kleps Prestg	Klepp
65	demartinius	1855	Demartinius Heggolon	Knudsen		Høilands Præsteg	Høyland
65	asarinus	1860	Samuel Asarinus	Ole Trulsen		Haalands P.	Sola
0	marktinius	1896	Marktinius	Gabrielsen		Haaland Sta	Sola
65	bendinus	1863	Jens Bendinus	Iversen		Hetlands Prgj.	Hetland
0	berdinus	1841	Berdinius	Johnsen	Gaardbruger S	Hetland Sta	Hetland
65	sirinus	1850	Sirinus	Mauritssen	hjælper hende med Gaardsbruget	Høgsfjords Prgj.	Høle
65	jorinus	1862	Jorinus	Bjørnsen		Strands Prgj.	Strand
0	aolinus	1870	Aolinus	Øvrebø	Jagtefører	Fister	Årdal

65	malinius	1855	Malinius	Rasmusen		Hjelmelands Prgj.	Hjelmeland
65	rasinius	1839	Rasinius	Larsen	hjelper Faderen med Gaardsbruget	Finnø Prgj.	Finnøy
65	paulinius	1862	Paulinius	Morthensen		Rennesø Prgj.	Rennesøy
0	tominius	1853	Tominius	Lodden	Fører	Tysværs Prgj.	Skip
65	angustinus	1844	Angustinus	Andersen	Uhrmager	Falnæs Prgj.	Høyland
0	berdinus	1846	Hans Berdinus	Langaaker	Gaardbruger S Fisker	Skudenes Sta	Skudenes
0	jobinius	1873	Elling Jobinius	Jobsen	Fisker	Torvestad Sta	Torvastad
0	bardinius	1881	Kristen Bardinius	Kringeland	Fisker og hvalfanger	Skjold Sta	Skjold
0	rakelinus	1868	Bærent Rakelinus	Larsen	Husmand med Jord og Søemand	Sveen SB	Sveio
0	tørinius	1893	Henrik Tørinius	Eritslund	Søn	Sveen SB	Sveio
65	britinus	1860	Britinus	Bergessen		Stordøens Præstgjæld	Stord
65	monsinius	1849	Conrad Monsinius	Clausen	skomagerlærling	Bergen	Bergen
0	turinius	1878	Turinius	Johannesen	Sømand	Bergen	Bergen
65	krispinus	1811	Chrispinus	Olssen	Dagarbeider	Jølsters Prgj.	Jølster
65	krispinus	1790	Chrispinus	Nilsen	Husmand med Jord Legdslem	Jølsters Prgj.	Jølster
65	akstinus	1839	Axstinus	Pauls. %Monsen%	Tjenestekar	Sællø Prgj.	Selje
0	rafinus	1895	Rafinius	Jørgensen	Barn	Daviken NB	Davik
0	fransinius	1880	Fransinius	Hatlø	Fisker	Aalesund	Ulstein
65	georginus	1861	Torval Georginus	Clausen		Aalesund	Ålesund
65	halvinus	1852	Harald Halvinus	Weibust*		Aalesund	Ålesund
0	erginius	1895	Mairan Erginius Tobias	Jensen	Søn	Kristiansund Rom	Kristiansund
65	linus	1836	Linus	Fische	Handelsborger	Christiansund	Kristiansund
0	peginius	1870	Peginius	Olsen	Skipper paa eget fartøi	Kristiansund Rom	Kristiansund
65	tominus	1835	Jonas Tominus	Werdahl	Styrmand	Christianssund	Kristiansund
0	fransinus	1888	Fransinus	Hatlø	Søn	Ulstein Rom	Ulstein
65	jasinus	1855	Bernhard	Abrahams.*		Kleven	Mandal

			Jasinus				
0	jensinus	1894	Jensinus	Torvik		Øre Rom	Øre
0	augustinus	1814	Augustinus	Ersvik	Kårmand	Tusteren Rom	Tustna
0	bentinus	1896	Harald Bentinus	Hanssen	Søn	Tusteren Rom	Tustna
0	altinus	1852	Altinus	Rønning	Sjauerformand	Trondhjem ST	Trondheim
65	attinus	1852	Attinus Edvard	Rønning	Barn	Throndhjem	Trondheim
65	berstinus	1865	Severin Berstinus	Skjældrøp*		Trondhjem	Trondheim
65	jorginus	1843	Kristian Jorginus	Rønning		Throndhjem	Trondheim
65	jørginus	1813	Jørginus	Barstad	Handelsm.	Trondhjem	Trondheim
65	marginus	1861	Svein Marginus Hegstad	Eichholz		Throndhjem	Trondheim
65	otinus	1837	Ottinus	Pedersen Forbred	Tømmermand	Throndhjem	Ålesund
65	reginus	1824	Reginus	Brostrøm	Handelsbet.	Trondhjem	Trondheim
65	tordinus	1856	Martin Tordinus	Kaspersen		Throndhjem	Trondheim
65	agestinus	1811	Agestinus	Olsen	Føderaadsmand	Hitterens Prgj.	Hitra
0	elinus	1842	Elinus	Klubbedal	Husmand med jord og fisker	Hitteren ST	Sør-Frøya
65	marginus	1835	Rasmus Marginus Brockman	Frost	Handelsborger	Hitteren	Kristiania
65	stinus	1835	Stinus	Løvsen	Gaardbruger og Selveier	Hitterens Prgj.	Hitra
0	lorntinus	1873	Albert Lorntinus	Antonsen	inderst og fisker	Frøien ST	Sør-Frøya
0	aleksinus	1860	Aleksinus	Johannessen	Fisker	Agdenes ST	Agdenes
0	berntinus	1838	Peder Berntinus O.	Olden	Husmand med Jord og fisker	Jøssund ST	Jøssund
0	antinius	1870	Gotfred Antinius Sylvian Ambrosius	Olsen	Maskinarbeider T.hjems mek. værksted	Strinden	Trondheim
0	georginius	1879	Hilmar Georginius	Sivertsen	Regningsbud	Øvre Baklandet	Bergen
0	kjerstinus	1848	Kjerstinus	Eide	Farversvænd Handelsforretning i Værdalen	Levanger	Steinkjer
0	bortinus	1865	Bortinus	Vaadtland	Jernbaneformand	Hegre NT	Hornnes
65	bortinus	1837	Bortinus	Pedersen	hjælper Faderen med Gaardbruget	Øvre Størdalen	Hegra
65	bårdinus	1849	Baardinus	Johnssen	Tjenestekarl	Nedre	Stjørdal

						Størdalen	
65	bårdtinus	1827	Baardtinus	Kjelbergesen	Gaardbruger og Selveier	nedre Størdalen	Stjørdal
65	bårtinus	1848	Baartinus	Johnsen		Nedre Størdalen	Stjørdal
65	larinius	1859	Larinius	Iversen		Frostens Prgj.	Frosta
65	larinus	1854	Haagen Larinus	Johannessen		Frostens Prgj.	Frosta
0	lorinius	1877	Lorinius	Hernes	Arbeider ved mek. verksted	Frosta	Trondheim
0	lorinus	1836	Lorinus	Helberg	Gårdbruger, selveier	Frosten NT	Frosta
65	oldinus	1859	Oldinus	Johannessen		Lexvikens Prgj.	Leksvik
65	betinus	1859	Ole Betinus	Johansen		Skogn	Skogn
65	gustinus	1820	J. Gustinus	Bay	Gaardbr. og Selveier driver desuden Saug- og Møllebrug, samt Handel	Skogns Prgj.	Hurdal
65	serinus	1857	Ingebrigt Serinus	Ingebrigtsen		Skogn	Skogn
65	alinius	1849	Alinus	Halvorsen	Tjenestekarl	Levang Prgj.	Frol
65	gjertinus	1819	Gjertinus	Johnsen	Bryggemand	Værdalen	Hammerfest
65	bastinus	1819	Bastinus	Stavrum	Gaardb. og Selveier	Ytterøens Prgj.	Ytterøy
65	rasfinus	1852	Rasfinus	Andreassen		Mosvigen	Skogn
0	rasinus	1833	Rasinus	Olsen	Sagbrugsarbeider, Skogsarbeider, Pramfører	Ytterøen	Snåsa
65	arinius	1832	Arinius	Inderberg	Huseier Baadsmand	Beitstadens Prgld	Sparbu
65	julinus	1849	Julinus	Andersen		Beitstaden	Beitstad
65	jensinius	1843	Mikael Jensinius	Tørrissen	Landbrugselev	Inderøen Præsteg	Inderøy
65	jørginius	1819	Jørginius	Olsen	Husmand med Jord	Inderøens Prgld	Inderøy
65	karstinus	1864	Carstinus	Lars.*		Inderøen	Inderøy
65	mortinius	1808	Mortinius	Andersen	Husmand uden Jord, Fisker	Inderøens Prgld	Inderøy
65	olbertinus	1849	Olberthinus	Rasmussen	hjælper Faderen med Gaardsbruget	Inderøens Præstegj	Inderøy
0	klaudinus	1868	Kristian Klaudinus	Lein	Smed (eget verksted)	Sparbuen NT	Sparbu

0	prosinius	1887	Prosinius	Johannesen	Søn	Bodø Nor %T%	Buksnes
65	riginus	1862	Marthin Riginus	Marthinusen*		Bodø	Bodø
0	verginus	1897	Sigurd Verginius	Pedersen	Søn	Bodø	Bodø
65	henrinus	1853	Henrinus	Evensen		Alstahaugs Prg.	Alstahaug
0	hendrinus	1874	Hendrinus	Johns.	Matros Indenskjers	Lenesoden	Skip
0	livinus	1881	Henry Livinus Thiil	Lukkassen	Sjømand, Dampskib	Stamnes	Stamnes
0	overinius	1841	Hans Overinius	Tomassen	Gaardbr. bygselmand, jordbr. fisker	Hemnæs Ranen Nor	Lurøy
0	jertinius	1893	Berner Jertinius	Johansen	Søn	Nord-Rana	Nord-Rana
0	binus	1894	Binus	Nikolaisen	Barn	Rødø Nor	Rødøy
0	kinus	1871	Kinius	Hansen	Gaarbruger. (Selveiendom) og Fisker	Beieren Nor	Beiarn
65	masinius	1859	Massinius	Johansen		Saltdalen	Saltdal
0	sarinus	1880	Leif Sarinius Thoralf	Hagerup	Sjøkadet	Salten Nor	Horten
65	artinus	1841	Andreas Aarthinus	Christiansen	Hjelper Faderen med Gaardsbruget	Bodøsgn	Bodin
0	lusinus	1825	Lucinius	Johannessen	Gaardbruger S	Bodin Nor	Bodin
0	arntinius	1866	Arntinius	Olsen	Fisker Gaardbruger Selveier	Evenes	Evenes
0	marlinus	1855	Marlinus	Jonassen	Landhandbr.	Borge i Lofoten	Borge i Lofoten
65	lusinus	1826	Lusinus	Pettersen	Husmand med Jord og Fisker	Bø Præstegjeld	Borge i Lofoten
65	bertinus	1802	Bertinus	Christoffersen	Lægslem	Sortland	Sortland
65	martinus	1780	Martinus	Lokert	Kaarnd	Sortland	Bø i Vesterålen
0	inginius	1882	Inginus	Iversen	Fiskeri og gaardsarbeide	Dverberg	Dverberg
65	katrinus	1831	Anton Cathrinus	Sunde		Tromsø	Kristiania
65	marinus	1807	Simon Marinus	Dahl	Toldbetjent	Tromsø??	Hammerfest
0	trinus	1863	Jørgen Trinus	Dreyer	Handelsmand landh.	Tromsø	Lyngen
65	reginius	1830	Reginius	Rasmussen	Huusmand med Jord	Trondenes	Trondenes
0	trinius	1852	Trinius Jentoft	Andreassen	Gaardsbrug og lodsing	Trondenes	Trondenes
0	kaurinius	1883	Kaurinius	Rasmussen	Husmandssøn og fisker	Sørreisa	Sørreisa

65	sedeinus	1853	Sedeinus N.	Amundsen		Tranøy	Tranøy
65	sedinius	1795	Sedinius	Henriksen	Føderaadsmnd.	Tranø Præstegjeld	Tranøy
0	amberinus	1882	Sofus Amberinus	Mortens.	Ungmand	Berg	Skip
0	rufinus	1899	Rufinus	Henriksen	Barn	Lenvik	Lenvik
0	adinius	1880	Ragnvald Adinius	Visner	Fiskeri og jordbruksarbeide	Karlsøy	Karlsøy
0	estinus	1885	Estinus	Tobiassen	Fisker delvis syssels. med gaardsbrug	Lyngen	Lyngen
65	seflinus	1858	Lars Seflinus	Johnsen*		Kaafjord	Alta
65	agustinius	1833	Aagustinius	Hansen	Grdbr. Selveier Fisker	Skjervøy	Skjervøy
0	euginius	1864	Kristian Auginius	Olsen	Arbeider	Hammerfest	Hammerfest
65	konstantinus	1852	Jakob Konstantinus	Tiberg*		Vadsø	Vadsø
65	aginius	1861	Aginius	Iversen		Talvik	Talvik
65	agastinus	1850	Agastinus	Antonsen Røg		Havessunds P.(Ingø)	Tranøy
0	josefinus	1884	Hans Josefinus	Hanssen	hjemmeværende søn	Nesseby	Nesseby
0	konstinius	1897	Konstinius Andreas		Dattersøn (Søn)	Båtsfjord	Båtsfjord
0	rinius	1860	Hans Rinius	Hjorth	Sjøhusmand	Svaneke Danmark	Haugesund
0	sinus	1845	Sinus	Thomsen	Murerarb.	Wal?? Aalborg	Kristiania
0	apolinius	1852	Johan Apolinus	Silberg	Murmester	Håby Sverige	Halden
0	høginus	1853	Karl Høginus	Monsen	Skomager	Bohuslen Sverige	Nøtterøy
0	irinius	1876	Carl Irinius	Gustafsson	Tapetserersvend	Sverige	Kristiania
0	ninus	1854	Karl Ninus	Olsen	Seilmager tilsøs	Sverige	Tønsberg